

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

॥ हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायाम् पद पाठे

प्रथमंकाण्डं 4

1.5 प्रथमकाण्डेपञ्चमः प्रश्नः – पुनराधानं 4

Version Notes

1st Version Number 0.0 dated 30th April 2019

2nd and Current Version Number 0.1 dated 31st March 2020

1. This Version replaces earlier version “0.0” dated 30th April 2019.
2. We have incorporated TS 1.5 Samhita Vaakya corrections in this version.

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायाम् पद पाठे

प्रथमंकाण्डं

1.5 प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – पुनराधानं

1.5.1.1

दे॒वा॒सु॒राः सँ॑य॒त्ता आ॒स॒न्ते दे॒वा वि॒ज॒य॒मु॒प॒य॒न्तो॒ऽग्नौ वा॒मं वँ॑सु सं
न्य॑द॒ध॒ते॒द॒मु॒ नो भ॑विष्य॒ति॒ यदि॑ नो जे॒ष्य॒न्तीति॑ तद॒ग्नि॒र्य॒काम॑य॒त
तेना॑पा*क्राम॒त् तद्दे॒वा वि॒जि॒त्या*व॒रु॒रु॒थ्स॑मा॒ना अ॒न्वा॒य॒न् तद॒स्य
सह॒साऽऽ*दि॒थ्स॑न्त॒ सोऽरो॑दी॒द्यद॑रोदी॒त् तद् रु॒द्रस्य॑ रु॒द्रत्वं

यँ॑दश्च॒शी॒य॒त तद् – [] 1

1.5.1.1 (Padam)

दे॒वा॒सु॒रा इति॑ दे॒व – अ॒सु॒राः । सँ॑य॒त्ता इति॑ सं – य॒त्ताः । आ॒स॒न् ।
ते । दे॒वाः । वि॒ज॒य॒मि॒ति वि – ज॒य॒म् । उ॒प॒य॒न्त॒ इत्यु॑प – य॒न्तः ।
अ॒ग्नौ । वा॒मम् । वँ॑सु । स॒म् । नी॒ति । अ॒द॒ध॒त । इ॒द॒म् । उ । नः ।

भ॒वि॒ष्य॒ति॒ । य॒दि॒ । नः॑ । जे॒ष्य॒न्ति॑ । इति॑ । तत् । अ॒ग्निः॑ । नीति॑ ।
अ॒क्राम॑यत् । तेन॑ । अ॒पेति॑ । अ॒क्राम॑त् । तत् । दे॒वाः ।
वि॒जित्ये॑ति वि – जि॒त्य॑ । अ॒वरु॑रु॒थ्समा॑ना इत्य॑व – रु॒रुथ्स॑मा॒नाः ।
अ॒न्विति॑ । आ॒यन् । तत् । अ॒स्य॑ । स॒हसा॑ । एति॑ । अ॒दि॒थ्स॒न्त॒ ।
सः । अ॒रोदी॑त् । यत् । अ॒रोदी॑त् । तत् । रु॒द्रस्य॑ । रु॒द्रत्व॑मिति॑
रु॒द्र – त्वम् । यत् । अ॒श्रु॑ । अ॒शीय॑त् । तत् । 1 (50)

1.5.1.2

र॒ज॒त॑ꣳ हिर॑ण्यम॒भवत्॑ तस्मा॑द्-र॒ज॒त॑ꣳ हिर॑ण्यम॒दक्षि॑ण्यम॒श्रुज॑ꣳ
हि॒ यो ब॒र्हिषि॑ द॒दाति॑ पु॒राऽस्य॑ सँव॑त्स॒राद् गृ॑हे रु॒दन्ति॑ तस्मा॑द्-
ब॒र्हिषि॑ न दे॒यꣳ सोऽग्नि॑रब्रवीद्-भा॒ग्यसा॑न्यथ॒ व इ॒दमि॑ति पुन॒राधे॑यं
ते के॒वल॑मित्य॒ब्रुवन्-नृ॑ध्नवत् खलु॒ स इत्य॑ब्रवी॒द्यो
म॒द्दे॒वत्य॑म॒ग्निमा॑दधा॒ता इति॑ तं पू॒षाऽऽध॑त्ते॒न – [] 2

1.5.1.2 (Padam)

र॒ज॒त॑म् । हि॒र॒ण्य॑म् । अ॒भव॑त् । तस्मा॑त् । र॒ज॒त॑म् । हि॒र॒ण्य॑म् ।
अ॒दक्षि॑ण्यम् । अ॒श्रुज॑मित्य॒श्रु – ज॑म् । हि॒ । यः । ब॒र्हिषि॑ ।
द॒दाति॑ । पु॒रा । अ॒स्य॑ । सँव॑त्स॒रादि॑ति सं – व॒त्स॒रात् ।

गृ॒हे । रु॒दन्ति॑ । तस्मा॑त् । ब॒र्हिषि॑ । न । दे॒यम् । सः । अ॒ग्निः ।
 अ॒ब्रवी॑त् । भा॒गी । अ॒सानि॑ । अथ॑ । वः । इ॒दम् । इति॑ ।
 पुन॑रा॒धेय॑मिति पुनः – आ॒धेय॑म् । ते । के॒वलम् । इति॑ । अ॒ब्रुव॑न् ।
 ऋ॒द्ध्नव॑त् । ख॒लु । सः । इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । यः । म॒द्दे॒वत्य॑मिति॑
 मत् – दे॒वत्य॑म् । अ॒ग्निम् । आ॒दधा॑ता इत्या॑ – दधा॑तै । इति॑ । तम् ।
 पू॒षा । एति॑ । अ॒धत्त॑ । तेन॑ । 2 (50)

1.5.1.3

पू॒षाऽऽ॒र्ध्नोत्॑ तस्मा॑त् पौ॒ष्णाः प॒शव॑ उच्यन्ते तं त्व॒ष्टाऽऽ॒धत्त॑ तेन॑
 त्व॒ष्टाऽऽ॒र्ध्नोत्॑ तस्मा॑त् त्वा॒ष्ट्राः प॒शव॑ उच्यन्ते तं म॒नुरा॑ऽधत्त तेन॑
 म॒नुरा॑ऽर्ध्नोत् तस्मा॑न्मा॒नव्यः॑ प्र॒जा उच्यन्ते॑ तं धा॒ताऽऽ*॒धत्त॑ तेन॑
 धा॒ताऽऽ*॒र्ध्नोत्॑ सँव॒थ्सरो॑ वै धा॒ता तस्मा॑त् सँव॒थ्सरं॑ प्र॒जाः
 प॒शवो॑ऽनु प्र जा॒यन्ते॑ य ए॒वं पुन॑रा॒धेय॑स्यर्द्धिँ वे॒द – [] 3

1.5.1.3 (Padam)

पू॒षा । आ॒र्ध्नोत्॑ । तस्मा॑त् । पौ॒ष्णाः । प॒शवः॑ । उच्यन्ते॑ । तम् ।
 त्व॒ष्टा । एति॑ । अ॒धत्त॑ । तेन॑ । त्व॒ष्टा । आ॒र्ध्नोत्॑ । तस्मा॑त् । त्वा॒ष्ट्राः ।
 प॒शवः॑ । उच्यन्ते॑ । तम् । म॒नुः । एति॑ । अ॒धत्त॑ । तेन॑ । म॒नुः ।

आ॒ध॒र्नो॒त् । तस्मा॑त् । मा॒न॒व्यः । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । उ॒च्यन्ते॑ ।
तम् । धा॒ता । ए॒ति । अ॒ध॒त्त । ते॒न । धा॒ता । आ॒ध॒र्नो॒त् । सँव॑त्स॒र इति॑
सं – व॒त्स॒रः । वै । धा॒ता । तस्मा॑त् । सँव॑त्स॒रमि॒ति सं-व॑त्स॒रम् ।
प्र॒जा इति॑ प्र-जाः । प॒श॒वः । अ॒नु । प्रे॒ति । जा॒यन्ते॑ ।
यः । ए॒वम् । पु॒न॒रा॒धे॒य॒स्येति॑ पु॒नः – आ॒धे॒य॒स्य । ऋ॒द्धि॒म् ।

वे॒द । 3 (50)

1.5.1.4

ध॒र्नो॒त्ये॒व यो॑ऽस्यै॒वं ब॒न्धु॒तां वै॒द ब॒न्धु॒मा॒न् भ॒वति॑ भा॒ग॒धे॒यं वा॑
अ॒ग्नि॒रा॒हि॒त इ॒च्छ॒मा॒नः प्र॒जां प॒शून् य॒ज॒मा॒न॒स्यो॒प दो॒द्रा॒वो॒द्वा॒स्य पु॒न॒रा
द॒धी॒त भा॒ग॒धे॒ये॒नै॒वैन॑ꣳ स॒म॒र्द्ध॒य॒त्यथो॑ शान्ति॒रे॒वा॒स्यै॒षा
पु॒न॒र्व॒स्वो॒रा॒द॒धी॒तै॒तद्वै॑ पु॒न॒रा॒धे॒य॒स्य न॒क्ष॒त्रं य॑त् पु॒न॒र्व॒सू स्वा॒या॒मे॒वैनं॑
दे॒व॒ता॒या॒मा॒धाय॑ ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी भ॒वति॑ द॒र्भे () रा द॒धा॒त्य॒या॒त॒या॒म॒त्वा॒य
द॒र्भे॒रा द॒धा॒त्य॒द्भ्य॑ ए॒वैन॑मोष॒धी॒भ्यो ऽव॒रु॒द्ध्य॑ ऽऽ*ध॒त्ते प॒ञ्च॒क॒पा॒लः
पु॒रो॒डा॒शो भ॒वति॑ प॒ञ्च॒ वा ऋ॒त॒व ऋ॒तु॒भ्य ए॒वैन॑मव॒रु॒द्ध्य॑ ऽऽ*ध॒त्ते ॥ 4

1.5.1.4 (Padam)

ऋ॒द्ध॑नोति । ए॒व । यः । अ॒स्य । ए॒वम् । ब॒न्धु॑ताम् । वे॒द । ब॒न्धु॑मा॒निति॑
ब॒न्धु॑ – मा॒न् । भ॒वति॑ । भा॒ग॒धे॒यमि॑ति भा॒ग – धे॒यम् । वै । अ॒ग्निः ।
आ॒हि॒त इ॒त्या – हि॒तः । इ॒च्छ॒मा॒नः । प्र॒जा॒मि॑ति प्र॒जा॒म् । प॒शून् ।
यज॑मा॒नस्य॑ । उ॒पेति॑ । दो॒द्रा॒व । उ॒द्वा॒स्ये॒त्युत् – वा॒स्य । पु॒नः । ए॒ति ।
द॒धी॒त । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग – धे॒ये॒न । ए॒व । ए॒नम् । स॒मि॑ति ।
अ॒र्ध॒य॒ति । अ॒थो इ॒ति । शा॒न्तिः । ए॒व । अ॒स्य । ए॒षा । पु॒नर्व॑स्वो॒रिति॑
पु॒नः – व॒स्वोः । ए॒ति । द॒धी॒त । ए॒तत् । वै । पु॒नरा॑धे॒यस्ये॑ति
पु॒नः – आ॒धे॒यस्य॑ । नक्ष॑त्रम् । यत् । पु॒नर्व॑सू इति पु॒नः – व॒सू ।
स्वा॒या॒म् । ए॒व । ए॒नम् । दे॒वता॑याम् । आ॒धा॒ये॒त्या – धा॒य ।
ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सीति॑ ब्र॒ह्म – व॒र्च॒सी । भ॒वति॑ । द॒र्भैः () । ए॒ति । द॒धा॒ति ।
अ॒या॒त॒या॒म॒त्वा॒ये॒त्यया॑त॒याम॑ – त्वा॒य । द॒र्भैः । ए॒ति । द॒धा॒ति ।
अ॒द्भ्य॑ इ॒त्यत् – भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । ओ॒ष॒धी॒भ्य॑ इ॒त्यो॒ष॒धि॒भ्यः ।
अ॒व॒रु॒द्ध्ये॒त्यव॑ – रु॒द्ध्य॑ । ए॒ति । ध॒त्ते । पञ्च॑क॒पाल॑ इति
पञ्च॑ – क॒पालः । पु॒रो॒डा॒शः । भ॒वति॑ । पञ्च॑ । वै । ऋ॒तवः॑ ।

ऋ॒तु॒भ्य॒ इत्यृ॒तु – भ्यः॒ । ए॒व । ए॒नम् । अ॒वरु॒द्ध्येत्य॑व – रु॒द्ध्य॒ ।
ए॒ति॒ । ध॒त्ते ॥ 4 (75)

(अ॒शी॒य॒त॒ तत्– ते॒न–वे॒द– द॒र्भैः॒ पञ्च॑वि॒ंश॑तिश्च) (A1)

1.5.2.1

प॒रा वा ए॒ष य॒ज्ञं प॒शून् व॒पति॑ यो॒ऽग्नि॑मु॒द्वास॑यते पञ्च॑क॒पालः॑
पु॒रोडा॑शो भवति॒ पा॒ङ्क्तो॑ य॒ज्ञः पा॒ङ्क्ताः॑ प॒शवो॑ य॒ज्ञमे॒व प॒शून्व॑ रु॒न्धे
वी॒र॒हा वा ए॒ष दे॒वानां॑ यो॒ऽग्नि॑मु॒द्वास॑यते न वा ए॒तस्य॑ ब्रा॒ह्म॒णा
ऋ॒ता॒यवः॑ पु॒रान्न॑मक्षन् प॒ङ्क्त्यो॑ या॒ज्यानु॑वा॒क्या भ॑वन्ति॒ पा॒ङ्क्तो॑ य॒ज्ञः
पा॒ङ्क्तः॑ पु॒रुषो॑ दे॒वाने॒व वी॒रं नि॒रव॑दाया॒ग्निं पु॒नरा – [] 5

1.5.2.1 (Padam)

प॒रेति॑ । वै । ए॒षः । य॒ज्ञम् । प॒शून् । व॒पति॑ । यः । अ॒ग्निम् ।
उ॒द्वास॑यत इत्यु॒त् – वा॒सय॑ते । पञ्च॑क॒पाल॒ इति॑ पञ्च – क॒पालः॑ ।
पु॒रोडा॑शः । भ॒वति॑ । पा॒ङ्क्तः॑ । य॒ज्ञः । पा॒ङ्क्ताः॑ । प॒शवः॑ । य॒ज्ञम् ।
ए॒व । प॒शून् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । वी॒र॒हेति॑ वी॒र – हा । वै । ए॒षः ।
दे॒वाना॑म् । यः । अ॒ग्निम् । उ॒द्वास॑यत इत्यु॒त् – वा॒सय॑ते । न । वै ।
ए॒तस्य॑ । ब्रा॒ह्म॒णाः । ऋ॒ता॒यव॑ इत्यृ॒त–यवः॑ । पु॒रा । अ॒न्नम् । अ॒क्षन् ।

पङ्क्त्यः । याज्यानुवाक्या इति याज्या – अनुवाक्याः । भवन्ति ।

पाङ्क्तः । यज्ञः । पाङ्क्तः । पुरुषः । देवान् । एव । वीरम् ।

निरवदायेति निः – अवदाय । अग्निम् । पुनः । एति । 5 (50)

1.5.2.2

धत्ते शताक्षरा भवन्ति शतायुः पुरुषः शतेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये
प्रति तिष्ठति यद्वा अग्निराहितो नद्धर्द्यते ज्यायो भागधेयं
निकामयमानो यदाग्नेयं सर्वं भवति सैवास्यर्द्धिः सं वा एतस्य
गृहे वाक्सृज्यते योऽग्निमुद्वासयते स वाचं सृष्टां यजमान
ईश्वरोऽनु पराभवितो विभक्तयो भवन्ति वाचो विधृत्यै

यजमानस्या-पराभावाय – [] 6

1.5.2.2 (Padam)

धत्ते । शताक्षरा इति शत – अक्षराः । भवन्ति । शतायुरिति
शत – आयुः । पुरुषः । शतेन्द्रिय इति शत – इन्द्रियः । आयुषि ।
एव । इन्द्रिये । प्रतीति । तिष्ठति । यत् । वै । अग्निः ।
आहित इत्या – हितः । न । ऋद्ध्यते । ज्यायः । भागधेयमिति
भाग – धेयम् । निकामयमान इति नि – कामयमानः । यत् ।

आ॒ग्ने॒यम् । सर्व॑म् । भव॑ति । सा । ए॒व । अ॒स्य । ऋ॒द्धिः । समि॑ति ।
 वै । ए॒तस्य॑ । गृ॒हे । वाक् । सृ॒ज्यते॑ । यः । अ॒ग्निम् । उ॒द्वा॒सय॑त
 इत्यु॑त् – वा॒सय॑ते । सः । वाच॑म् । स॒सृ॒ष्टामि॑ति सं – सृ॒ष्टाम् ।
 यज॑मानः । ई॒श्वरः । अ॒न्वि॑ति । प॒रा॒भवि॑तो॒रिति॑ प॒रा – भ॒वि॒तोः ।
 वि॒भक्त॑य इति॒ वि – भ॒क्त॑यः । भ॒वन्ति॑ । वा॒चः । वि॒धृत्या॑ इति॒
 वि – धृ॒त्यै । यज॑मानस्य । अ॒प॒रा॒भावा॑येत्याप॒रा – भा॒वाय॑ । 6 (50)

1.5.2.3

वि॒भक्तिं॑ क॒रोति॑ ब्र॒ह्मै॒व तद॑क॒रु पा॒ञ्शु॑ यज॑ति यथा॒ वामं॑ व॒सु
 वि॒विदा॒नो गू॑हति ता॒दृगे॒व तद॑ग्निं प्रति॒ स्विष्ट॑कृतं नि॒राह॑ यथा॒ वामं॑
 व॒सु वि॒विदा॒नः प्र॑का॒शं जि॑गमिषति ता॒दृगे॒व तद्वि॑भक्तिमु॒क्त्वा प्र॑या॒जेन॑
 वषट्क॑रोत्या॒यत॑नादे॒व नैति॑ यज॑मानो॒ वै पु॒रोडा॑शः प॒शव॑ ए॒ते आ॑हु॒ती
 यद॑भितः पु॒रोडा॑शमे॒ते आ॑हु॒ती – [] 7

1.5.2.3 (Padam)

वि॒भक्ति॑मि॒ति वि – भ॒क्ति॑म् । क॒रोति॑ । ब्र॒ह्म । ए॒व । तत् । अ॒कः ।
 उपा॑ञ्श्वित्युप – अ॒ञ्शु । यज॑ति । यथा॑ । वा॒मम् । व॒सु । वि॒विदा॒नः ।

गू॒हति॑ । ता॒दृक् । ए॒व । तत् । अ॒ग्निम् । प्र॒तीति॑ । स्वि॒ष्टकृ॒तमि॒ति॑
स्वि॒ष्ट- कृ॒तम् । नि॒रिति॑ । आ॒ह । यथा॑ । वा॒मम् । व॒सु । वि॒विदा॒नः ।
प्र॒काश॑मि॒ति॒ प्र - का॒शम् । जि॒गमि॑षति । ता॒दृक् । ए॒व । तत् ।
वि॒भक्ति॑मि॒ति॒ वि - भ॒क्तिम् । उ॒क्त्वा । प्र॒याजे॑नेति॒ प्र - या॒जेन॑ ।
व॒षट् । क॒रोति॑ । आ॒यत॑ना॒दित्या॑ - यत॑नात् । ए॒व । न । ए॒ति ।
यज॑मानः । वै । पु॒रोडा॑शः । प॒शवः॑ । ए॒ते इति॑ ।
आहु॑ती इ॒त्या - हु॒ती । यत् । अ॒भितः॑ । पु॒रोडा॑शम् । ए॒ते इति॑ ।
आहु॑ती इ॒त्या - हु॒ती । 7 (50)

1.5.2.4

जु॒होति॑ यज॑मानमे॒वोभ॑यतः प॒शुभिः॑ परि॑ गृ॒ह्णाति॑कृ॒तय॑जुः सं
भृ॒तसं॑भा॒र इ॒त्याहु॑र्न सं॒भृत्याः॑ सं॒भारा॑ न यजुः कर्त॑व्यमि॒त्यथो॑ खलु
सं॒भृत्या॑ ए॒व सं॒भाराः॑ कर्त॑व्यं य॒जु र्य॒ज्ञस्य॑ समृ॑द्ध्यै पुन॒र्निष्कृ॑तो
रथो॑ दक्षि॒णा पु॑नरु॒थस्यू॑तं वा॒सः पु॑नरु॒थसृ॑ष्टोऽन॒ड्वान् पु॑नरा॒धेय॑स्य
समृ॑द्ध्यै स॒प्त ते॑ अ॒ग्ने स॒मिधः॑ स॒प्त जि॒ह्वा इ॒त्यग्नि॑हो॒त्रं
जु॒होति॑ यत्र॑यत्रै॒वास्य॑ न्य॒क्तं तत॑ - [] 8

1.5.2.4 (Padam)

जु॒होति॑ । यज॑मानम् । ए॒व । उ॒भय॑तः । प॒शुभि॑रिति प॒शु – भिः॑ ।
परी॑ति । गृ॒ह्णाति॑ । कृ॒तय॑जु॒रिति॑ कृ॒त – य॒जुः । सं॒भृत॑सं॒भार॑ इति॒
सं॒भृत॑ – सं॒भारः॑ । इति॑ । आ॒हुः । न । सं॒भृत्या॑ इति॑ सं – भृत्याः॑ ।
स॒भारा॑ इति॑ सं–भाराः॑ । न । य॒जुः । क॒र्तव्य॑म् । इति॑ । अथो॒ इति॑ ।
खलु॑ । सं॒भृत्या॑ इति॑ सं – भृत्याः॑ । ए॒व । सं॒भारा॑ इति॑ सं–भाराः॑ ।
क॒र्तव्य॑म् । य॒जुः । य॒ज्ञस्य॑ । स॒मृद्ध्य॑ इति॑ सं – ऋ॒द्ध्यै॑ ।
पुन॑र्निष्कृत इति॑ पुनः – निष्कृतः॑ । रथः॑ । दक्षि॑णा ।
पुन॑रु॒थ्स्यू॑तमिति॑ पुनः – उ॒थ्स्यू॑तम् । वासः॑ । पुन॑रु॒थ्सृष्ट॑ इति॑
पुनः – उ॒थ्सृष्टः॑ । अ॒न॒ड्वान् । पुन॑रा॒धेय॑स्येति॑ पुनः – आ॒धेय॑स्य ।
स॒मृद्ध्य॑ इति॑ सं – ऋ॒द्ध्यै॑ । स॒प्त । ते । अ॒ग्ने । स॒मिध॑ इति॑
सं – इ॒धः । स॒प्त । जि॒ह्वाः । इति॑ । अ॒ग्नि॒हो॒त्रमि॑त्य॒ग्नि – हो॒त्रम् ।
जु॒होति॑ । य॒त्रय॑त्रेति॑ य॒त्र–य॒त्र । ए॒व । अ॒स्य ।
न्य॒क्तमि॑ति॒ नि – अ॒क्तम् । ततः॑ । 8 (50)

1.5.2.5

ए॒वैन॒मव॑ रु॒न्धे वी॒रहा॑ वा ए॒ष दे॒वानां॑ यो॒ऽग्निमु॑द्वा॒सय॑ते तस्य॒ वरु॑ण
ए॒वर्ण॑यादा॒ग्निवा॑रुण॒-मेका॑दशकपालम॒नु निर्व॑पेद्यं चै॒व ह॑न्ति
यश्चा॒स्यर्ण॑यातौ भा॒गधे॑येन प्रीणाति॒ नाऽऽर्ति॑मा॒र्च्छति॑ यज॑मानः ॥ 9

1.5.2.5 (Padam)

ए॒व । ए॒नम् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । वी॒रहे॑ति वी॒र – हा । वै । ए॒षः ।
दे॒वानाम् । यः । अ॒ग्निम् । उ॒द्वा॒सय॑त इत्यु॒त् – वा॒सय॑ते । तस्य॑ ।
वरु॑णः । ए॒व । ऋ॒णया॑दित्यृण – या॒त् ।
आ॒ग्निवा॑रुणमि॒त्याग्नि॑ – वा॒रुणम् ।
एका॑दशकपालमि॒त्येका॑दश – क॒पालम् । अ॒नु । नि॒रिति॑ । व॒पेत् ।
यम् । च । ए॒व । ह॑न्ति । यः । च । अ॒स्य । ऋ॒णया॑दित्यृण – या॒त् ।
तौ । भा॒गधे॑येनेति॒ भाग॑ – धे॒येन॑ । प्री॒णाति॑ । न । आ॒र्तिम् । ए॒ति ।
ऋ॒च्छति॑ । यज॑मानः ॥ 9 (36)

(आ-ऽपराभावाय-पुरोडाशमेते-आहुती-ततः-षट्त्रिंशच्च) (A2)

1.5.3.1

भूमि॑ भू॒म्ना द्यौ॑ वरि॒णाऽन्तरि॑क्षं महि॒त्वा ।

उप॒स्थे ते दे॒व्यदि॑ते अ॒ग्निम॑न्नादम॒न्नाद्या॑या ऽऽद॒धे ॥

आऽयं॑ गौः पृ॒श्नि॒र॒क॒मीद॑सनन् मा॒तरं पुनः॑ ।

पि॒तरं॑ च प्र॒यन्त्सु॑वः ॥

त्रि॒ंश॒ब्दाम॒ वि रा॑जति वाक् प॒त॒ङ्गाय॑ शि॒श्रिये॑ । प्र॒त्यस्य॑ वह॒ द्युभिः॑ ॥

अस्य॑ प्रा॒णाद॑पा॒न॒त्यन्त॑श्चरति रो॒चना । व्य॑ख्यन् महि॒षः सु॑वः ॥

यत्त्वा–[] 10

1.5.3.1 (Padam)

भूमिः॑ । भू॒म्ना । द्यौः॑ । वरि॒णा । अ॒न्तरि॑क्षम् । महि॒त्वेति॑ महि–त्वा ॥

उप॒स्थ इत्यु॑प – स्थे । ते । दे॒वि । अ॒दि॒ते । अ॒ग्निम् ।

अ॒न्नाद॑मित्यन्न – अ॒दम् । अ॒न्नाद्या॑येत्यन्न – अद्याय । एति॑ ।

द॒धे ॥ एति॑ । अ॒यम् । गौः॑ । पृ॒श्निः॑ । अ॒क॒मीत् । अ॒सन॑त् ।

मा॒तरम् । पुनः॑ ॥ पि॒तरम् । च । प्र॒य॒न्निति॑ प्र – यन् । सु॑वः ॥

त्रि॒ंश॒त् । धाम॑ । वी॒ति । रा॒ज॒ति । वाक् । प॒त॒ङ्गाय॑ । शि॒श्रिये॑ ॥

प्रती॑ति । अ॒स्य । वह॑ । द्युभि॒रिति॑ द्यु – भिः । अ॒स्य ।

प्रा॒णादि॑ति प्र – अ॒नात् । अ॒पा॒न॒तीत्य॑प – अ॒न॒ती । अ॒न्तः । च॒र॒ति ।
रो॒च॒ना ॥ वी॑ति । अ॒ख्य॑त् । म॒हि॒षः । सु॒वः ॥ यत् । त्वा । 10 (50)

1.5.3.2

क्रु॒द्धः प॒रो॒वप॑ म॒न्यु॒ना यद॑व॒र्त्या ।
सु॒क॒ल्प॑म॒ग्ने त॒त्तव॑ पु॒न॒स्त्वो॑दी॒पया॑म॒सि ॥
य॒त्ते म॒न्यु॒प॒रो॒प्त॒स्य पृ॒थि॒वीम॑नु द॒ध्व॒से ।
आ॒दि॒त्या वि॒श्वे तद्दे॒वा व॑स॒वश्च॑ स॒माभ॑रन् ॥
म॒नो ज्यो॑ति॒र्जु॒षता॑मा॒ज्यं वि॑च्छिन्नं य॒ज्ञं स॑मि॒मं द॑धातु ।
बृ॒ह॒स्प॒ति॒स्तनु॑तामि॒मं नो॒ वि॒श्वे दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्तां ॥
स॒प्त ते अ॒ग्ने स॒मिधः॑ स॒प्त जि॒ह्वाः स॒प्तर॑. – [] 11

1.5.3.2 (Padam)

क्रु॒द्धः । प॒रो॒वपे॑ति प॒रा – उ॒पव॑ । म॒न्यु॒ना । यत् । अ॒व॒र्त्या ॥
सु॒क॒ल्प॑मि॒ति सु॒ – क॒ल्प॑म् । अ॒ग्ने । तत् । तव॑ । पु॒नः । त्वा ।
उ॒दि॒ति । दी॒प॒या॒म॒सि ॥ यत् । ते । म॒न्यु॒प॒रो॒प्त॒स्येति॑ म॒न्यु॒प॒रो॒प्त॒स्य ।
पृ॒थि॒वीम् । अ॒न्वि॒ति । द॒ध्व॒से ॥ आ॒दि॒त्याः । वि॒श्वे । तत् । दे॒वाः ।
व॒स॒वः । च । स॒माभ॑र॒न्निति॑ सं – आ॒भ॒रन् ॥ म॒नः । ज्यो॑तिः ।

जु॒षता॑म् । आ॒ज्यम् । वि॒च्छिन्न॑मि॒ति वि – छि॒न्नम् । य॒ज्ञम् ।
समि॑ति । इ॒मम् । द॒धातु॑ ॥ बृ॒हस्प॑तिः । त॒नुता॑म् । इ॒मम् । नः ।
वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । इ॒ह । मा॒दय॑न्ता॒म् ॥ स॒प्त । ते । अ॒ग्ने ।
स॒मिध॑ इति सं – इ॒धः । स॒प्त । जि॒ह्वाः । स॒प्त । 11 (50)

1.5.3.3

षयः॑ स॒प्त धाम॑ प्रि॒याणि॑ ।
स॒प्त हो॒त्राः॑ स॒प्तधा॑ त्वा यज॑न्ति स॒प्त यो॒नीरा॑ पृ॒णस्वा॑ घृ॒तेन॑ ॥
पुन॑रूर्जा॒ नि वर्त॑स्व पुन॑रग्न इ॒षाऽऽयु॑षा । पुन॑र्नः पाहि वि॒श्वतः॑ ॥
सह॑ र॒य्या नि वर्त॑स्वाग्ने पि॒न्वस्व॑ धार॒या ।
वि॒श्वफ॑स्नि॒या वि॒श्वत॑स्परि ॥
ले॒कः स॒लेकः॑ सु॒लेक॑स्ते न आ॒दित्या॑ आ॒ज्यं जु॑षा॒णा वि॑यन्तु के॒तः
सके॑तः सु॒केत॑स्ते न () आ॒दित्या॑ आ॒ज्यं जु॑षा॒णा वि॑यन्तु वि॒वस्वा॑ ॐ
अ॒दिति॑ दे॒वजू॑तिस्ते न आ॒दित्या॑ आ॒ज्यं जु॑षा॒णा वि॑यन्तु ॥ 12

1.5.3.3 (Padam)

ऋ॒षयः॑ । स॒प्त । धाम॑ । प्रि॒याणि॑ ॥ स॒प्त । हो॒त्राः॑ । स॒प्त॒धेति॑
स॒प्त – धा॑ । त्वा॑ । यज॑न्ति । स॒प्त । यो॒नीः॑ । ए॒ति । पृ॒णस्व॑ ।

घृ॒तेन॑ ॥ पुनः॑ । ऊ॒र्जा । नी॒ति । वर्त॑स्व । पुनः॑ । अ॒ग्ने । इ॒षा ।
 आ॒युषा॑ ॥ पुनः॑ । नः॑ । पा॒हि । वि॒श्वतः॑ ॥ स॒ह । र॒य्या । नी॒ति ।
 वर्त॑स्व । अ॒ग्ने॑ ॥ पि॒न्वस्व॑ । धा॒रया॑ ॥ वि॒श्व॒फ॒स्निये॑ति
 वि॒श्व – फ॒स्निय॑ । वि॒श्वतः॑ । परि॑ ॥ ले॒कः । स॒ले॒क इति॑
 स – ले॒कः । सु॒ले॒क इति॑ सु – ले॒कः । ते । नः॑ । आ॒दि॒त्याः ।
 आ॒ज्यम्॑ ॥ जु॒षा॒णाः । वि॒यन्तु॑ । के॒तः । स॒के॒त इति॑ स – के॒तः ।
 सु॒के॒त इति॑ सु – के॒तः । ते । नः॑ () । आ॒दि॒त्याः । आ॒ज्यम्॑ ।
 जु॒षा॒णाः । वि॒यन्तु॑ । वि॒वस्वा॑न् । अ॒दि॒तिः । दे॒व॒जू॒तिरिति॑
 दे॒व – जू॒तिः । ते । नः॑ । आ॒दि॒त्याः । आ॒ज्यम्॑ । जु॒षा॒णाः ।

वि॒यन्तु॑ ॥ 12 (63)

(त्वा-जि॒ह्वाः स॒प्त-सु॒के॒तस्ते॑ न-स्त्रयो॑ दश च) (A3)

1.5.4.1

भू॒मि॑ भू॒म्ना॑ द्यौ॑ व॒रि॒णे॒त्याहा॑-ऽऽशि॒षै॒वैन॒मा ध॑त्ते॒सर्पा॑ वै जी॒र्य॑न्तो
 ऽम॒न्यन्त॑ स ए॒तं क॑स॒र्णी॒रः का॒द्र॒वे॒यो म॑न्त्रमपश्यत् ततो॒ वै ते
 जी॒र्णा॒स्त॒नूर॑पा॒घ्नत॑ सर्परा॒ज्ञिया॑ ऋ॒ग्भि॒र्गा॒र्ह॒प॒त्य॒मा द॑धाति

पुन॑र्नवमे॒वैनम॒जरं॑ कृ॒त्वा ऽऽ*ध॒त्तेऽथो॑ पू॒तमे॒व पृ॒थि॒वीम॒न्नाद्यं॑
नोपा॑नमथ्सैतं – [] 13

1.5.4.1 (Padam)

भूमिः॑ । भू॒म्ना । द्यौः॑ । व॒रि॒णा । इति॑ । आ॒ह । आ॒शिषे॒त्या ॥ – शिषा॑ ॥
ए॒व । ए॒नम् । एति॑ । ध॒त्ते । सर्पाः॑ । वै । जी॒र्यन्तः॑ । अ॒मन्यन्त॑ ।
सः । ए॒तम् । क॒स॒र्णी॒रः । का॒द्र॒वेयः॑ । मन्त्र॑म् । अ॒पश्यत् । ततः॑ ।
वै । ते । जी॒र्णाः । त॒नूः । अपे॑ति । अ॒घ्नत॑ । सर्प॒राज्ञि॒या इति॑
सर्प॑ – रा॒ज्ञि॒याः । ऋ॒ग्भि॒रित्यृक्॑ – भिः । गा॒र्ह॒पत्य॑मिति
गा॒र्ह – प॒त्यम् । एति॑ । द॒धाति॑ । पु॒न॑र्नवमिति पुनः – न॒वम् । ए॒व ।
ए॒नम् । अ॒जर॑म् । कृ॒त्वा । एति॑ । ध॒त्ते । अथो॑ इति । पू॒तम् ।
ए॒व । पृ॒थि॒वीम् । अ॒न्नाद्य॑मित्यन्न – अद्य॑म् । न । उपे॑ति । अ॒नम॑त् ।

सा । ए॒तम् । 13 (50)

1.5.4.2

मन्त्र॑मपश्यत् ततो॑ वै ताम॒न्नाद्यमु॑पा॒नमद्य॑त् – सर्प॒राज्ञि॒या ऋ॒ग्भिर्
गा॒र्ह॒पत्य॑ – मा॒दधा॑त्यन्नाद्यस्या वरु॑द्ध्य॒ अथो॑ अ॒स्यामे॒वैनं॑ प्र॒तिष्ठि॑तमा
ध॒त्ते य॒त्वा क्रु॒द्धः प॒रोव॑पेत्याहाप हु॒त ए॒वास्मै॑ तत्

पुन॑स्त्वो॒दीप॑याम॒सीत्या॑ह॒ समि॑न्ध ए॒वैनं॑ य॒त्ते म॒न्युप॑रो॒प्तस्ये॑त्याह॒
दे॒वता॑भिरे॒वै – [] 14

1.5.4.2 (Padam)

मन्त्र॑म् । अ॒प॒श्यत् । ततः॑ । वै । ताम् । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न – अद्य॑म् ।
उ॒पेति॑ । अ॒न॒मत् । यत् । सर्प॑रा॒ज्ञिया॑ इति॑ सर्प॑ – रा॒ज्ञियाः॑ ।
ऋ॒ग्भिरि॑त्यृक् – भिः । गा॒र्ह॒प॒त्यमि॑ति॒ गा॒र्ह – प॒त्यम् ।
आ॒द॒धा॒तीत्या॑ – द॒धाति॑ । अ॒न्नाद्य॑स्येत्य॒न्न – अद्य॑स्य ।
अ॒वरु॑द्ध्य॒ इत्य॑व – रु॒द्ध्यै । अथो॑ इति॑ । अ॒स्याम् । ए॒व । ए॒नम् ।
प्रति॑ष्ठितमि॒ति प्रति॑ – स्थि॒तम् । ए॒ति । ध॒त्ते । यत् । त्वा । कु॒ब्धः ।
प॒रो॒व॒पेति॑ प॒रा – उ॒वप॑ । इति॑ । आ॒ह । अ॒पेति॑ । हु॒ते । ए॒व ।
अ॒स्मै । तत् । पुनः॑ । त्वा । उ॒दि॒ति । दी॒प॒या॒म॒सि । इति॑ । आ॒ह ।
समि॑ति । इ॒न्धे । ए॒व । ए॒नम् । यत् । ते । म॒न्युप॑रो॒प्तस्ये॑ति॒
म॒न्यु – प॒रो॒प्तस्य॑ । इति॑ । आ॒ह । दे॒वता॑भिः । ए॒व । 14 (50)

1.5.4.3

न॒ञ् सं भ॑रति॒ वि वा ए॒तस्य॑ य॒ज्ञश्छि॑द्यते॒ योऽग्नि॑मु॒द्वा॒सय॑ते॒
बृ॒ह॒स्पति॑व॒त्यर्चो॑प॒ तिष्ठ॑ते ब्र॒ह्म वै दे॒वानां॑ बृ॒ह॒स्पति॑ ब्र॒ह्मणै॑व

य॒ज्ञं सं॑ दधा॒ति वि॒च्छिन्नं॑ य॒ज्ञं समि॑मं दधा॒त्वित्या॑ह संत॒त्यै
विश्वे॑ दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्ता॒मित्या॑ह स॒न्तत्यै॑व य॒ज्ञं दे॒वेभ्योऽनु॑ दि॒शति॑
स॒प्त ते॑ अ॒ग्ने स॒मिधः॑ स॒प्त जि॒ह्वा – [] 15

1.5.4.3 (Padam)

ए॒नम् । स॒मि॒ति । भ॒र॒ति । वी॒ति । वै । ए॒तस्य॑ । य॒ज्ञः । छि॒द्यते॑ ।
यः । अ॒ग्निम् । उ॒द्वा॒सय॑त इत्यु॒त् – वा॒सय॑ते । बृ॒ह॒स्पति॑व॒त्येति॑
बृ॒ह॒स्पति॑ – व॒त्या । ऋ॒चा । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठते॑ । ब्र॒ह्म । वै । दे॒वाना॑म् ।
बृ॒ह॒स्पतिः॑ । ब्र॒ह्म॒णा । ए॒व । य॒ज्ञम् । स॒मि॒ति । द॒धा॒ति ।
व॒च्छि॒न्नमि॒ति वि॒च्छि॒न्नम् । य॒ज्ञम् । स॒मि॒ति । इ॒मम् । द॒धा॒तु । इति॑ ।
आ॒ह । संत॒त्या इति॑ सं – त॒त्यै । विश्वे॑ । दे॒वाः । इ॒ह । मा॑दयन्ता॒म् ।
इति॑ । आ॒ह । स॒न्तत्ये॑ति सं – त॒त्यै । ए॒व । य॒ज्ञम् । दे॒वेभ्यः॑ ।
अ॒न्वि॒ति । दि॒शति॑ । स॒प्त । ते॑ । अ॒ग्ने । स॒मि॒ध इति॑ सं – इ॒धः ।
स॒प्त । जि॒ह्वाः । 15 (50)

1.5.4.4

इत्या॑ह स॒प्तस॒प्त वै स॒प्तधा॑ग्नेः प्रि॒यास्त॒नुव॒स्ता ए॒वाव॑ रु॒न्धे
पुन॑रू॒र्जा स॒ह र॒य्येत्य॑भि॒तः पु॒रोडा॑शमाहु॒ती जु॑होति॒ यज॑मानमे॒वोर्जा॑

च र॒य्या चो॒भयतः॑ परि॑ गृ॒ह्णा॒त्यादि॒त्या वा अ॒स्मा॒ल्लो॒काद॒मुं
 लो॒कमा॒यन्ते॑ऽमु॒ष्मिन् लो॒के व्य॑तृ॒ष्यन्त इ॒मं लो॒कं पुन॑र॒भ्यवे॒त्या
 ऽग्नि॑मा॒धायै॒तान् () हो॒मान॑जुह॒वुस्त आ॑र्ध्नु॒वन्ते सु॒वर्गं लो॒कमा॒यन्
 यः प॒राची॑नं पुन॒राधे॑याद॒ग्निमा॒दधी॑त स ए॒तान् हो॒मां
 जुहु॑या॒द्यामे॒वाऽऽदि॒त्या ऋ॒द्धिमा॑र्ध्नु॒वन् तामे॒वर्ध्नी॑ति ॥ 16

1.5.4.4 (Padam)

इति॑ । आ॒ह । स॒प्तस॒प्तेति॑ स॒प्त – स॒प्त । वै । स॒प्तधे॑ति
 स॒प्त – धा । अ॒ग्नेः । प्रि॒याः । त॒नुवः॑ । ताः । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।
 पुनः॑ । ऊ॒र्जा । स॒ह । र॒य्या । इति॑ । अ॒भितः॑ । पु॒रोडा॑शम् ।
 आ॒हुती॑ इत्या – हु॒ती । जु॒होति॑ । यज॑मानम् । ए॒व । ऊ॒र्जा । च ।
 र॒य्या । च । उ॒भयतः॑ । प॒रीति॑ । गृ॒ह्णा॒ति । आ॒दि॒त्याः । वै । अ॒स्मात् ।
 लो॒कात् । अ॒मुम् । लो॒कम् । आ॒यन् । ते । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के ।
 वी॒ति । अ॒तृष्य॑न् । ते । इ॒मम् । लो॒कम् । पुनः॑ ।
 अ॒भ्यवे॒त्येत्य॑भि – अ॒वेत्य॑ । अ॒ग्निम् । आ॒धाये॒त्या – धाय॑ ।
 ए॒तान् () । हो॒मान् । अ॒जुह॑वुः । ते । आ॒र्ध्नु॒वन् । ते ।

सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः – ग॒म् । लो॒कम् । आ॒यन् । यः । प॒रा॒ची॒नम् ।
पुन॑रा॒धेया॑दि॒ति पुनः – आ॒धेया॑त् । अ॒ग्निम् । आ॒दधी॑तेत्या॒ – दधी॑त ।
सः । ए॒तान् । हो॒मान् । जु॒हुया॑त् । या॒म् । ए॒व । आ॒दि॒त्याः ।
ऋ॒द्धि॑म् । आ॒र्ध्नु॑वन् । ता॒म् । ए॒व । ऋ॒द्ध॒नो॒ति ॥ 16 (75)

(सै॒तं-दे॒वता॑भि॒रेव-जि॒ह्वा-ए॒तान्-पञ्च॑वि॒ंश॒तिश्च) (A4)

1.5.5.1

उप॑प्र॒यन्तो॑ अ॒र्ध्व॒रं मन्त्रं॑ वो॒चेमा॒ग्नये॑ । आ॒रे अ॒स्मे च॑ शृ॒ण्व॒ते ॥
अ॒स्य प्र॒त्ना॒मनु॑ द्यु॒तं शु॒क्रं दु॒दुहे॑ अ॒हयः॑ । प॒यः स॒हस्र॑सामृषि॑ ॥
अ॒ग्नि॒र्मूर्धा॑ दि॒वः क॒कुत्प॑तिः पृथि॒व्या अ॒यं ।
अ॒पां रे॒तांसि॑ जि॒न्वति॑ ॥
अ॒यमि॒ह प्र॒थ॒मो धा॒यि धा॒तृभि॑र् होता॒ यजि॑ष्ठो अ॒र्ध्व॒रेष्वी॑ड्यः ।
यम॑प्न॒वानो॑ भृ॒गवो॑ वि॒रु॒रुचु॑र्व॒नेषु॑ चि॒त्रं वि॒भुवं॑ वि॒शेवि॑शे ॥
उ॒भा वा॑मि॒न्द्रा॒ग्नी आ॒हुव॑द्ध्य॒ – [] 17

1.5.5.1 (Padam)

उप॑प्र॒यन्त॑ इत्युप॒-प्र॒यन्तः॑ । अ॒र्ध्व॒रम् । मन्त्र॑म् । वो॒चे॒म । अ॒ग्नये॑ ॥
आ॒रे । अ॒स्मे इति॑ । च॒ । शृ॒ण्व॒ते ॥ अ॒स्य । प्र॒त्ना॒म् । अ॒न्विति॑ ।

द्यु॑तम् । शु॒क्रम् । दु॒दु॒हे । अ॒हयः॑ ॥ पयः॑ । स॒ह॒स्र॒सामि॑ति
सह॒स्र-साम् । ऋ॒षिम् ॥ अ॒ग्निः । मू॒र्धा । दि॒वः । क॒कुत् । पतिः॑ ।
पृ॒थि॒व्याः । अ॒यम् ॥ अ॒पाम् । रेता॑ꣳसि । जि॒न्वति॑ ॥ अ॒यम् । इ॒ह ।
प्र॒थमः॑ । धा॒यि । धा॒तृभि॑रिति॑ धा॒तृ - भिः॑ । हो॒ता । यजि॑ष्ठः ।
अ॒ध्व॒रेषु॑ । ई॒ड्यः॑ ॥ यम् । अ॒प्न॒वानः॑ । भृ॒गवः॑ ।
वि॒रु॒रुचु॑रिति॑ वि - रु॒रुचुः॑ । वने॑षु । चि॒त्रम् । वि॒भुव॑मिति॑
वि - भु॒वम् । वि॒शेवि॑श इति॑ वि॒शे - वि॒शे ॥ उ॒भा । वा॒म् ।
इ॒न्द्रा॒ग्नी इ॒तीन्द्र॑ - अ॒ग्नी । आ॒हु॒व॒द्ध्यै॑ ॥ 17 (50)

1.5.5.2

उ॒भा रा॒धसः॑ स॒ह मा॑दय॒द्ध्यै॑ ।
उ॒भा दा॒ता॒रा॒विषा॑ꣳ रयी॒णामु॒भा वा॒जस्य॑ सा॒तये॑ हु॒वे वां ॥
अ॒यं ते॒ योनि॑र्. ऋ॒त्वियो॒ यतो॑ जा॒तो अ॒रोच॑थाः ।
तं जा॒नन्न॑ग्न आ रो॒हाथा॑ नो वर्द्ध॒या रयिं॑ ॥
अ॒ग्न आ॒यूꣳषि॑ पव॒स आ सु॒वोर्ज॑मिषं च नः ।
आ॒रे बा॑धस्व दु॒च्छु॒नां ॥

अग्ने॑ पव॒स्व स्व॒पा अ॒स्मे वर्चः॑ सु॒वीर्यं॑ ।

दध॑त्पोष॒ रयिं॑ – [] 18

1.5.5.2 (Padam)

उ॒भा । रा॒धसः॑ । स॒ह । मा॒दय॑द्ध्यै॑ ॥ उ॒भा । दा॒तारौ॑ । इ॒षाम् ।
र॒यी॒णाम् । उ॒भा । वा॒जस्य॑ । सा॒तयै॑ । हु॒वे । वा॒म् ॥ अ॒यम् । ते ।
यो॒निः । ऋ॒त्वि॒यः । य॒तः । जा॒तः । अ॒रोच॑थाः ॥ तम् । जा॒नन् ।
अ॒ग्ने । ए॒ति । रो॒ह । अ॒थ । नः॑ । व॒र्द्ध॒य । र॒यिम् ॥ अ॒ग्ने ।
आ॒यू॒षि । प॒व॒से । ए॒ति । सु॒व । उ॒र्ज॑म् । इ॒षम् । च । नः॑ ॥ आ॒रे ।
बा॒ध॒स्व । दु॒च्छु॒नाम् ॥ अ॒ग्ने । प॒व॒स्व । स्व॒पा इति॑ सु – अ॒पाः ।
अ॒स्मे इति॑ । वर्चः॑ । सु॒वीर्य॑मि॒ति सु – वी॒र्य॑म् ॥ दध॑त् । पो॒षम् ।

र॒यिम् । 18 (50)

1.5.5.3

म॒यि ॥

अ॒ग्ने पा॒वक॑ रो॒चिषा॑ म॒न्द्रया॑ दे॒व जि॒ह्वया॑ ॥ आ दे॒वान् व॑क्षि॒ यक्षि॑ च ॥
स नः॑ पा॒वक॑ दी॒दिवो॑ऽग्ने॑ दे॒वाऽइ॒हा ऽऽ*व॑ह । उप॑ य॒ज्ञऽह॒विश्च॑ नः॑ ॥
अ॒ग्निः शु॒चि॒व्रत॑त॒मः शु॒चि॒र्वि॒प्रः शु॒चिः क॒विः । शु॒ची रो॑च॒त आ॒हुतः॑ ॥

उदग्ने शुचयस्तव शुक्रा भ्राजन्त ईरते । तव ज्योतीर्ष्यर्चयः ॥

आयुर्दा अग्नेऽस्यायुर्मे – [] 19

1.5.5.3 (Padam)

मयि ॥ अग्ने । पावक । रोचिषा । मन्द्रया । देव । जिह्वया ॥ एति ।
देवान् । वक्षि । यक्षि । च ॥ सः । नः । पावक । दीदिवः । अग्ने ।
देवान् । इह । एति । वह ॥ उपेति । यज्ञम् । हविः । च । नः ॥
अग्निः । शुचिव्रततम इति शुचिव्रत – तमः । शुचिः । विप्रः ।
शुचिः । कविः ॥ शुचिः । रोचते । आहुत इत्या – हुतः ॥ उदिति ।
अग्ने । शुचयः । तव । शुक्राः । भ्राजन्तः । ईरते ॥ तव ।
ज्योतीर्षि । अर्चयः ॥ आयुर्दा इत्यायुः – दाः । अग्ने । असि ।
आयुः । मे । 19 (50)

1.5.5.4

देहि वर्चोदा अग्नेऽसि वर्चो मे देहि तनूपा अग्नेऽसि तनुवं मे
पाह्यग्ने यन्मे तनुवा ऊनं तन्म आ पृण चित्रावसो स्वस्ति ते
पारमशीयेन् धानास्त्वा शतं हिमा द्युमन्तः समिधीमहि वयस्वन्तो
वयस्कृतं यशस्वन्तो यशस्कृतं सुवीरासो अदाभ्यं ।

अग्ने॑ स॒प॒त्न॒दं॒भ॒नं॑ ँ॒वर्षि॑ष्ठे॒ अधि॑ नाके॑ ॥

सं त्वम॑ग्ने॒ सूर्य॑स्य॒ वर्च॑सा () ऽग॒थाः॒ सम॑र्षीणा॒ स्तु॒तेन॑
सं प्रि॒येण॑ धाम्ना॑ ।

त्वम॑ग्ने॒ सूर्य॑वर्चा॒ असि॑ सं मा॒मायु॑षा॒ वर्च॑सा प्र॒जया॑ सृज ॥ 20

1.5.5.4 (Padam)

दे॒हि । व॒र्चो॒दा इति॑ व॒र्चः- दाः । अ॒ग्ने । अ॒सि । व॒र्चः । मे॒ । दे॒हि ।
त॒नूपा इति॑ त॒नू - पाः । अ॒ग्ने । अ॒सि । त॒नुव॑म् । मे॒ । पा॒हि ।
अ॒ग्ने॑ । यत् । मे॒ । त॒नुवाः॑ । ऊ॒नम् । तत् । मे॒ । ए॒ति । पृ॒ण ।
चि॒त्राव॑सो इति॑ चि॒त्र - व॒सो । स्व॒स्ति । ते॒ । पा॒रम् । अ॒शीय॑ ।
इ॒न्धा॒नाः । त्वा॒ । श॒तम् । हि॒माः॑ । द्यु॒मन्त॑ इति॑ द्यु- मन्तः॑ । स॒मि॒ति ।
इ॒धी॒म॒हि । व॒यस्व॑न्तः । व॒यस्कृ॑तमि॒ति व॒यः-कृ॑तम् । य॒शस्व॑न्तः ।
य॒शस्कृ॑तमि॒ति य॒शः - कृ॑तम् । सु॒वीरा॑स इति॑ सु - वी॒रा॑सः ।
अ॒दा॒भ्यम् ॥ अ॒ग्ने॑ । स॒प॒त्न॒दं॒भ॒नमि॑ति स॒प॒त्न - दं॒भ॒नम् । व॒र्षि॑ष्ठे ।
अ॒धी॒ति । नाके॑ ॥ स॒मि॒ति । त्वम् । अ॒ग्ने । सूर्य॑स्य । वर्च॑सा () ।
अ॒ग॒थाः । स॒मि॒ति । ऋ॒षी॑णाम् । स्तु॒तेन॑ । स॒मि॒ति । प्रि॒येण॑ ।

॥ धाम्ना ॥ त्वम् । अग्ने । सूर्यवर्चा इति सूर्य – वर्चाः । असि ।
समिति । माम् । आयुषा । वर्चसा । प्रजयेति प्र – जया ॥

सृज ॥ 20 (67)

(आहुवद्ध्यै-पोषर् रयिं-मे-वर्चसा-सप्त दश च) (A5)

1.5.6.1

सं पश्यामि प्रजा अहमिडप्रजसो मानवीः । सर्वा भवन्तु नो गृहे ॥
अंभः स्थाम्भो वो भक्षीय महः स्थ महो वो भक्षीय सहः स्थ सहो
वो भक्षीयोर्जः स्थोर्जं वो भक्षीय रेवती रमद्ध्वमस्मिन्
लोकेऽस्मिन् गोष्ठेऽस्मिन् क्षयेऽस्मिन् योनाविहैव स्तेतो माऽप गात
बह्वीर्मे भूयास्त – [] 21

1.5.6.1 (Padam)

समिति । पश्यामि । प्रजा इति प्र – जाः । अहम् । इडप्रजस
इतीड – प्रजसः । मानवीः ॥ सर्वाः । भवन्तु । नः । गृहे ॥ अंभः ।
स्थ । अम्भः । वः । भक्षीय । महः । स्थ । महः । वः । भक्षीय ।
सहः । स्थ । सहः । वः । भक्षीय । ऊर्जः । स्थ । ऊर्जम् । वः ।

भक्षी॒य । रे॒वतीः । र॒म॒ध्व॒म् । अ॒स्मिन् । लो॒के । अ॒स्मिन् । गो॒ष्ठ
इति॑ गो-स्थे । अ॒स्मिन् । क्षयै॑ । अ॒स्मिन् । यो॒नौ । इ॒ह । ए॒व ।
स्त । इ॒तः । मा । अ॒पेति॑ । गा॒त । ब॒ह्वीः । मे । भू॒यास्त । 21 (50)

1.5.6.2

स॒ञ्हि॒ता॒सि॑ वि॒श्वरू॒पीरा॑ मो॒र्जा वि॒शा ऽऽ*गौ॒प॒त्ये॒ना ऽऽ*रा॒य॒स्पो॒षेण॑
सह॒स्रपो॒षं वः॑ पु॒ष्या॒सं म॒यि वो॒ रा॒यः श्र॑यन्तां ॥
उप॑ त्वा॒ग्ने दि॒वेदि॒वे दो॒षाव॑स्तर्द्धि॒या व॒यं । न॒मो भ॑रन्त ए॒म॒सि ॥
राज॑न्तम॒ध्वरा॑णां गो॒पामृ॑तस्य दी॒दिविं॑ । वर्द्ध॑मान॒स्वे द॒मे ॥
स नः॑ पि॒तेव॑ सू॒नवे॒ग्ने सू॒पाय॑नो भव । सच॑स्वा नः स्व॒स्तये॑ ॥

अ॒ग्ने – [] 22

1.5.6.2 (Padam)

स॒ञ्हि॒तेति॑ सं – हि॒ता । अ॒सि । वि॒श्वरू॒पीरिति॑ वि॒श्व – रू॒पीः ।
एति॑ । मा । ऊ॒र्जा । वि॒श । एति॑ । गो॒प॒त्ये॒न । एति॑ । रा॒यः । पो॒षेण॑ ।
सह॒स्रपो॒षमिति॑ सह॒स्र – पो॒षम् । वः । पु॒ष्या॒सम् । म॒यि । वः ।
रा॒यः । श्र॑यन्ताम् ॥ उपेति॑ । त्वा । अ॒ग्ने । दि॒वेदि॒व इति॑ दि॒वे-दि॒वे ।
दो॒षाव॑स्तर्द्धि॒ति दो॒षा-व॑स्तः । धि॒या । व॒यम् ॥ न॒मः । भ॑रन्तः । एति॑ ।

इ॒म॒सि॒ ॥ रा॒ज॒न्त॒म् । अ॒ध्व॒रा॒णाम् । गो॒पा॒मि॒ति गो॒-पा॒म् । ऋ॒त॒स्य॒ ।
दी॒दि॒वि॒म् ॥ वर्ध॑मानम् । स्वे । द॒मे ॥ सः । नः । पि॒ता । इ॒व ।
सू॒न॒वे ॥ अ॒ग्ने ॥ सू॒पा॒य॒न इति॑ सु – उ॒पा॒य॒नः । भ॒व ॥ स॒च॒स्व ।
नः । स्व॒स्तये ॥ अ॒ग्ने ॥ 22 (50)

1.5.6.3

त्वं नो॑ अ॒न्त॒मः । उ॒त त्रा॒ता शि॒वो भ॒व व॒रू॒थ्यः ॥
तं त्वा॑ शोचिष्ठ दी॒दि॒वः । सु॒म्ना॒य नू॒नमी॑महे स॒खि॒भ्यः ॥
व॒सु॒र॒ग्नि॒र्वसु॑श्रवाः । अ॒च्छा नक्षि॑ द्यु॒म॒त्त॒मो र॒यिं दाः ॥
ऊ॒र्जा वः प॒श्या॒म्यूर्जा॑ मा प॒श्य॒त रा॒य॒स्पो॒षेण॑ वः प॒श्या॒मि रा॒य॒स्पो॒षेण॑
मा प॒श्य॒ते॒डाः स्थ॑ म॒धुकृ॑तः स्यो॒ना मा ऽवि॑श॒ते॒रा म॒दः ।
स॒ह॒स्र॒पोषं॑ वः पु॒ष्या॒सं – [] 23

1.5.6.3 (Padam)

त्वम् । नः । अ॒न्त॒मः ॥ उ॒त । त्रा॒ता । शि॒वः । भ॒व । व॒रू॒थ्यः ॥ तम् ।
त्वा । शो॒चि॒ष्ठ । दी॒दि॒वः ॥ सु॒म्ना॒य । नू॒नम् । ई॒महे॑ । स॒खि॒भ्य इति॑
स॒खि – भ्यः ॥ व॒सुः । अ॒ग्निः । व॒सु॒श्रवा॑ इति॑ व॒सु – श्रवाः ॥
अ॒च्छ । नक्षि॑ । द्यु॒म॒त्त॒म इति॑ द्यु॒म॒त् – त॒मः । र॒यिम् । दाः ॥

ऊ॒र्जा । वः । प॒श्या॒मि । ऊ॒र्जा । मा । प॒श्य॒त । रा॒यः । पो॒षे॒ण । वः ।
 प॒श्या॒मि । रा॒यः । पो॒षे॒ण । मा । प॒श्य॒त । इ॒डाः । स्थ । म॒धु॒कृ॒त
 इति॑ म॒धु – कृ॒तः । स्यो॒नाः । मा । ए॒ति । वि॒श॒त । इ॒राः ।
 म॒दः ॥ स॒ह॒स्र॒पो॒ष॒मि॒ति स॒ह॒स्र – पो॒ष॒म् । वः । पु॒ष्या॒स॒म् । 23 (50)

1.5.6.4

म॒यि वो॒ रा॒यः श्र॒य॒न्तां ॥
 त॒त्स॒वि॒तु॒र्व॒रे॒ण्यं भ॒र्गो दे॒वस्य॑ धी॒महि॑ । धि॒यो यो॒नः प्र॒चो॒दया॑त् ॥
 सो॒मा॒न॒ऽस्व॒रणं कृ॒णु॒हि ब्र॒ह्म॒ण॒स्प॒ते । क॒क्षी॒व॒न्तं यँ॑ औ॒शि॒जं ॥
 क॒दा च॒न स्त॒री॒र॒सि ने॒न्द्र स॒श्र॒सि दा॒शु॒षे ।
 उ॒पो॒पे॒न्नु म॒घ॒व॒न्भू॒य इ॒न्नु ते॒ दानं॑ दे॒वस्य॑ पृ॒च्य॒ते ॥
 परि॑ त्वा॒ग्ने पु॒रं व॒यं वि॒प्रः स॒ह॒स्य धी॒महि॑ ।
 धृ॒ष॒द्व॒र्णं () दि॒वे॒दि॒वे भे॒त्तारं॑ भ॒ङ्गु॒रा॒व॒तः ॥
 अ॒ग्ने गृ॒ह॒प॒ते सु॒गृ॒ह॒प॒ति॒र॒हं त्वया॑ गृ॒ह॒प॒ति॒ना भू॒या॒स॒ऽसु॒गृ॒ह॒प॒ति॒र्म॒या
 त्वं गृ॒ह॒प॒ति॒ना भू॒याः श॒त॒ऽहि॒मा॒स्ता॒मा॒शि॒ष॒मा शा॒से त॒न्त॒वे
 ज्यो॒ति॒ष्म॒तीं ता॒मा॒शि॒ष॒मा शा॒से ऽमु॒ष्मै ज्यो॒ति॒ष्म॒तीं ॥ 24

1.5.6.4 (Padam)

मयि॑ । वः॑ । रायः॑ । श्रय॑न्ताम् ॥ तत् । स॒वि॒तुः॑ । वरे॑ण्यम् । भर्गः॑ ।
दे॒वस्य॑ । धी॒महि॑ ॥ धि॒यः॑ । यः । नः॑ । प्र॒चो॒दया॒दिति॑ प्र-चो॒दयात्॑ ॥
सो॒मानम्॑ । स्वर॑णम् । कृ॒णु॒हि । ब्र॒ह्म॒णः॑ । प॒ते ॥
कक्षी॑वन्तमिति॑ कक्षी – वन्तम् । यः । औ॒शि॒जम् । क॒दा । च॒न ।
स्त॒रीः । अ॒सि । न । इ॒न्द्र । स॒श्व॒सि । दा॒शु॒षे ॥ उ॒पो॒पेत्यु॑प – उ॒प ।
इत् । नु । म॒घ॒व॒न्निति॑ म॒घ – व॒न् । भु॒यः । इत् । नु । ते । दा॒नम् ।
दे॒वस्य॑ । पृ॒च्य॒ते ॥ प॒री॒ति । त्वा । अ॒ग्ने । पु॒रम् । व॒यम् । वि॒प्रम् ।
स॒ह॒स्य । धी॒महि॑ ॥ धृ॒ष॒द्वर्ण॑मिति॑ धृ॒षत् – वर्ण॑म् () । दि॒वे॒दि॒व इति॑
दि॒वे – दि॒वे । भे॒त्ता॒रम् । भ॒ङ्गु॒रा॒व॒त इति॑ भ॒ङ्गु॒र-व॒तः ॥ अ॒ग्ने ।
गृ॒ह॒प॒त इति॑ गृ॒ह – प॒ते । सु॒गृ॒ह॒प॒ति॒रिति॑ सु – गृ॒ह॒प॒तिः । अ॒हम् ।
त्वया॑ । गृ॒ह॒प॒ति॒नेति॑ गृ॒ह – प॒ति॒ना । भू॒या॒सम् । सु॒गृ॒ह॒प॒ति॒रिति॑
सु – गृ॒ह॒प॒तिः । मया॑ । त्वम् । गृ॒ह॒प॒ति॒नेति॑ गृ॒ह – प॒ति॒ना । भू॒याः ।
श॒तम् । हि॒माः । ताम् । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या – शि॒षम् । ए॒ति । शा॒से ।
तन्त॑वे । ज्यो॒ति॒ष्म॒तीम् । ताम् । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या – शि॒षम् । ए॒ति ।

शा॒से । अ॒मुष्मै॑ । ज्योति॑ष्मतीम् ॥ 24 (79)

(भू॒यास्त॑-स्व॒स्तये॑ऽग्ने-पु॒ष्यासं॑-धृ॒षद्वर्ण॑-मेका॒न्न त्रि॒श॒च्च) (A6)

1.5.7.1

अय॑ज्ञो वा ए॒ष यो॑ऽसा॒मोप॑प्रयन्तो॒ अ॒ध्वर॑मित्या॒ह स्तोम॑मेवा॒स्मै
युन॑क्त्युपेत्या॒ह प्र॒जा वै प॒शव॑ उपे॒मं लो॒कं प्र॒जामे॒व प॒शूनि॑मं
लो॒कमु॒पैत्य॑स्य प्र॒त्नाम॑नु द्युत॑मित्या॒ह सुव॑र्गो वै लो॒कः प्र॒त्नः
सुव॑र्गमे॒व लो॒कं स॒मारो॑हत्यग्नि॒र्मूर्ध्ना॑ दि॒वः

क॒कुदि॑त्या॒ह मू॒र्ध॒न- [] 25

1.5.7.1 (Padam)

अय॑ज्ञः । वै । ए॒षः । यः । अ॒सा॒मा । उ॒प॒प्र॒यन्त॑ इत्यु॒प - प्र॒यन्तः॑ ।
अ॒ध्वर॑म् । इति॑ । आ॒ह । स्तोम॑म् । ए॒व । अ॒स्मै । यु॒न॒क्ति॑ । उ॒पेति॑ ।
इति॑ । आ॒ह । प्र॒जेति॑ प्र - जा । वै । प॒शवः॑ । उ॒पेति॑ । इ॒मम् ।
लो॒कम् । प्र॒जामि॑ति प्र - जा॒म् । ए॒व । प॒शून् । इ॒मम् । लो॒कम् ।
उ॒पेति॑ । ए॒ति । अ॒स्य । प्र॒त्नाम् । अ॒न्वि॑ति । द्यु॒तम् । इति॑ । आ॒ह ।
सुव॑र्ग इति॑ सुवः - गः । वै । लो॒कः । प्र॒त्नः ।

सुवर्गमिति सुवः – गम् । एव । लोकम् । समारोहतीति
सं – आरोहति । अग्निः । मूर्द्धा । दिवः । ककुत् । इति । आह ।
मूर्द्धानम् ॥ 25 (50)

1.5.7.2

मेवैनं समानानां करोत्यथो देवलोकादेव मनुष्यलोके प्रति
तिष्ठत्ययमिह प्रथमो धायि धातृभिरित्याह मुख्यमेवैनं करोत्युभा
वामिन्द्राग्नी आहुवद्ध्यै इत्याहौजो बलमेवाव रुन्धे ऽयं ते योनिर्
ऋत्विय इत्याह पशवो वै रयिः पशूनेवाव रुन्धे षड्भिरुप

तिष्ठते षड्वा – [] 26

1.5.7.2 (Padam)

एव । एनम् । समानानाम् । करोति । अथो इति । देवलोकादिति
देव – लोकात् । एव । मनुष्यलोक इति मनुष्य – लोके । प्रतीति ।
तिष्ठति । अयम् । इह । प्रथमः । धायि । धातृभिरिति धातृ – भिः ।
इति । आह । मुख्यम् । एव । एनम् । करोति । उभा । वाम् ।
इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । आहुवद्ध्यै । इति । आह । ओजः ।
बलम् । एव । अवेति । रुन्धे । अयम् । ते । योनिः । ऋत्वियः ।

इति । आ॒ह । प॒शवः॑ । वै । र॒यिः । प॒शून् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।
ष॒ड्भि॒रिति॑ षट् – भिः । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठते॑ । षट् । वै । 26 (50)

1.5.7.3

ऋ॒तव॑ ऋ॒तुष्वे॒व प्र॒ति ति॒ष्ठति॑ ष॒ड्भि॒रुत्त॑राभि॒रुप॑ ति॒ष्ठते॑ द्वा॒दश॑
संप॑द्यन्ते द्वा॒दश॑ मा॒साः सँ॒व॒थ्स॒रः स॒म्वँ॒थ्स॒र ए॒व प्र॒ति ति॒ष्ठति॑ यथा॑
वै पु॒रुषोऽश्वो॑ गौर्जी॒र्यत्ये॒वम॒ग्निरा॑हि॒तो जी॒र्यति॑ स॒म्वँ॒थ्स॒रस्य॑
प॒रस्ता॑दा॒ग्निपा॑व॒मानी॑भि॒रुप॑ ति॒ष्ठते॑ पु॒नर्न॒वमे॒वैन॑म॒जरं॑ क॒रोत्यथो॑
पु॒नात्ये॒वोप॑ ति॒ष्ठते॑ यो॒ग ए॒वा॒स्यैष॑ उ॒प ति॒ष्ठते॑ – [] 27

1.5.7.3 (Padam)

ऋ॒तवः॑ । ऋ॒तुषु॑ । ऐ॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । ष॒ड्भि॒रिति॑ षट् – भिः ।
उत्त॑राभि॒रित्यु॑त् – त॒राभिः॑ । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठते॑ । द्वा॒दश॑ । स॒मिति॑ ।
प॒द्यन्ते॑ । द्वा॒दश॑ । मा॒साः । स॒म्वँ॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रः ।
स॒म्वँ॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रे । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । यथा॑ । वै ।
पु॒रुषः॑ । अ॒श्वः । गौः । जी॒र्यति॑ । ए॒वम् । अ॒ग्निः ।
आ॒हि॒त इत्या॑ – हि॒तः । जी॒र्यति॑ । स॒म्वँ॒थ्स॒रस्येति॑ सं-व॒थ्स॒रस्य॑ ।
प॒रस्ता॑त् । आ॒ग्निपा॑व॒मानी॑भि॒रित्या॑ग्नि – पा॒व॒मानी॑भिः । उ॒पेति॑ ।

तिष्ठते । पुनर्नवमिति पुनः-नवम् । एव । एनम् । अजरम् । करोति ।
अथो इति । पुनाति । एव । उपेति । तिष्ठते । योगः । एव । अस्य ।
एषः । उपेति । तिष्ठते । 27 (50)

1.5.7.4

दम एवास्यैष उप तिष्ठते याच्चैवास्यैषोप तिष्ठते यथा पापीयाञ्छ्रेयस
आहत्य नमस्यति तादृगेव तदा युर्दा अग्नेऽस्यायुर्मे देहीत्याहा*ऽयुर्दा
ह्येष वर्चोदा अग्नेऽसि वर्चो मे देहीत्याह वर्चोदा ह्येष तनूपा
अग्नेऽसि तनुवं मे पाहीत्याह – [] 28

1.5.7.4 (Padam)

दमः । एव । अस्य । एषः । उपेति । तिष्ठते । याच्चै । एव ।
अस्य । एषा । उपेति । तिष्ठते । यथा । पापीयान् । श्रेयसे ।
आहत्येत्या – हत्य । नमस्यति । तादृक् । एव । तत् ।
आयुर्दा इत्यायुः – दाः । अग्ने । असि । आयुः । मे । देहि । इति ।
आह । आयुर्दा इत्यायुः – दाः । हि । एषः । वर्चोदा इति
वर्चः – दाः । अग्ने । असि । वर्चः । मे । देहि । इति । आह ।

व॒र्चो॒दा इति॑ वर्चः – दाः । हि । ए॒षः । त॒नू॒पा इति॑ तनू – पाः ।
अ॒ग्ने । अ॒सि । त॒नु॒वम् । मे । पा॒हि । इति॑ । आ॒ह । 28 (50)

1.5.7.5

त॒नू॒पा ह्येषो॑ऽग्ने॒ यन्मे॑ त॒नु॒वा ऊ॒नं तन्म॑ आ पृ॒णेत्या॑ह॒ यन्मे॑
प्र॒जायै॑ प॒शूना॑मू॒नं तन्म॑ आ पू॒रये॑ति॒ वावै॑तदा॒हचि॒त्राव॑सो स्व॒स्ति ते॑
पा॒रम॑शी॒येत्या॑ह॒ रात्रि॑र्वै चि॒त्राव॑सु॒रव्यु॑ष॒ट्यै वा ए॒तस्यै॑ पु॒रा
ब्रा॒ह्म॒णा अ॒भैषु॑व्यु॒ष्टिमे॒वाव॑ रु॒न्ध इ॒न्धा॒नास्त्वा॑ श॒तम् – [] 29

1.5.7.5 (Padam)

त॒नू॒पा इति॑ तनू – पाः । हि । ए॒षः । अ॒ग्ने । यत् । मे । त॒नु॒वाः ।
ऊ॒नम् । तत् । मे । ए॒ति । पृ॒ण । इति॑ । आ॒ह । यत् । मे । प्र॒जा॒या
इति॑ प्र – जायै॑ । प॒शूना॑म् । ऊ॒नम् । तत् । मे । ए॒ति । पू॒रय॑ ।
इति॑ । वाव॑ । ए॒तत् । आ॒ह । चि॒त्राव॑सो इति॑ चि॒त्र – व॒सो ।
स्व॒स्ति । ते । पा॒रम् । अ॒शी॒य । इति॑ । आ॒ह । रा॒त्रिः । वै ।
चि॒त्राव॑सु॒रिति॑ चि॒त्र – व॒सुः । अ॒व्यु॑ष॒ट्या इत्य॑वि – उ॒ष्यै । वै ।
ए॒तस्यै॑ । पु॒रा । ब्रा॒ह्म॒णाः । अ॒भैषुः॑ । व्यु॒ष्टि॒मिति॑ वि – उ॒ष्टिम् । ए॒व ।
अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । इ॒न्धा॒नाः । त्वा॑ । श॒तम् । 29 (50)

1.5.7.6

हि॒मा इ॒त्याह॑ श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑य आयु॒ष्येवेन्द्रि॑ये प्र॒ति तिष्ठ॑त्येषा
वै सू॒र्मी क॑र्ण॒काव॑त्येतया॒ ह स्म॒ वै दे॒वा अ॒सुरा॑णां श॒तत॑र्.हा॒
स्तृ॒ ह॒न्ति॑ यदे॒तया॑ स॒मिध॑मा॒दधा॑ति॒ वज्र॑मे॒वैतच्छ॑त॒घ्नीं य॑ज॒मानो॑
भ्रातृ॑व्याय॒ प्र ह॑रति॒ स्तृत्या॑ अछं॑बट्कारं॒ सं त्वम॑ग्ने॒ सूर्य॑स्य
वर्च॑साऽग॒था इ॒त्याहै॒तत्त्व॑मसी॒दम॑हं () भू॒यास॑मि॒ति वा॑वैतदा॒ह त्वम॑ग्ने
सूर्य॑वर्चा॒ असी॑त्याहाऽऽशि॒षमे॑वैता॒मा शा॑स्ते ॥ 30

1.5.7.6 (Padam)

हि॒माः । इति॑ । आ॒ह । श॒तायु॑रिति॒ शत॑ – आ॒युः । पु॒रुषः॑ । श॒तेन्द्रि॑य
इति॑ श॒त – इन्द्रि॑यः । आ॒युषि॑ । ए॒व । इन्द्रि॑ये । प्र॒तीति॑ । तिष्ठ॑ति ।
ए॒षा । वै । सू॒र्मी । क॑र्ण॒काव॑तीति॒ कर्ण॑क-व॒ती । ए॒तया॑ । ह॒ । स्म॒ ।
वै । दे॒वाः । अ॒सुरा॑णाम् । श॒तत॑र्.हानिति॒ शत॑ – त॒र्.हान् ।
तृ॒ ह॒न्ति॑ । यत् । ए॒तया॑ । स॒मिध॑मि॒ति सं-इ॑धम् ।
आ॒दधा॑तीत्या॒ – दधा॑ति । वज्र॑म् । ए॒व । ए॒तत् । श॒तघ्नी॑मि॒ति
श॒त – घ्नी॑म् । यज॑मानः । भ्रातृ॑व्याय । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । स्तृ॒त्यै ।
अछं॑बट्कार॒मित्य॑छं॒बट् – का॒रम् । स॒मिति॑ । त्वम् । अ॒ग्ने । सूर्य॑स्य ।

वर्चसा । अ॒ग॒थाः । इति । आ॒ह । ए॒तत् । त्वम् । अ॒सि । इ॒दम् ।
अ॒हम् () । भू॒या॒सम् । इति । वाव । ए॒तत् । आ॒ह । त्वम् । अ॒ग्ने ।
सूर्य॑वर्चा इति सूर्य॑ – वर्चाः । अ॒सि । इति । आ॒ह ।
आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । ए॒व । ए॒ता॒म् । ए॒ति । शा॒स्ते ॥ 30 (66)
(मू॒र्ध्ना॒न॒-ष॒ड्वा-ए॒ष उप॑ तिष्ठते-पा॒ही॒त्या॒ह-श॒त-म॒ह॒-
षोड॑श च) (A7)

1.5.8.1

सं प॒श्या॒मि प्र॒जा अ॒ह॒मि॒त्या॒ह या॒वन्त॑ ए॒व ग्रा॒म्याः प॒श॒व॒स्ता॒ने॒वा॒व
रु॒न्धेऽम्भः॑ स्था॒म्भो॑ वो भक्षी॒ये॒त्या॒हाम्भो॑ ह्ये॒ता म॒हः स्थ॑ म॒हो वो
भक्षी॒ये॒त्या॒ह म॒हो ह्ये॒ताः स॒हः स्थ॑ स॒हो वो भक्षी॒ये॒त्या॒ह स॒हो
ह्ये॒ता ऊ॒र्जः स्थो॒र्जो॑ वो भक्षी॒ये॒त्या॒ – [] 31

1.5.8.1 (Padam)

स॒मि॒ति । प॒श्या॒मि । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । अ॒हम् । इति॑ । आ॒ह ।
या॒वन्तः॑ । ए॒व । ग्रा॒म्याः । प॒श॒वः । तान् । ए॒व । अ॒वे॒ति । रु॒न्धे ।
अं॒भः । स्थ॑ । अं॒भः । वः । भक्षी॒य । इति॑ । आ॒ह । अं॒भः । हि ।
ए॒ताः । म॒हः । स्थ॑ । म॒हः । वः । भक्षी॒य । इति॑ । आ॒ह । म॒हः ।

हि । ए॒ताः । स॒हः । स्थ । स॒हः । वः । भ॒क्षी॒य । इति । आ॒ह ।
स॒हः । हि । ए॒ताः । ऊ॒र्जः । स्थ । ऊ॒र्ज॑म् । वः । भ॒क्षी॒य ।
इति । 31 (50)

1.5.8.2

हो॒र्जो ह्ये॒ता रे॒वती॑ र॒म॒ध्व॒मित्या॑ह प॒शवो॑ वै रे॒वतीः॑ प॒शून्वे॒वात्मन्
र॒मय॑त इ॒हैव स्ते॒तो माऽप॑ गा॒तेत्या॑ह ध्रु॒वा ए॒वैना॑ अन॒पगाः॑ कुरु॒त
इष्ट॑क॒चिद्वा अ॒न्योऽग्निः॑ प॒शुचि॑दन्यः स॒ं॒हि॒तासि॑ वि॒श्वरू॒पीरि॑ति
व॒थ्सम॑भि मृ॒श॒त्युपै॑वैनं धत्ते प॒शुचि॑तमे॒नं कुरु॑ते प्र – [] 32

1.5.8.2 (Padam)

आ॒ह । ऊ॒र्जः । हि । ए॒ताः । रे॒वतीः॑ । र॒म॒ध्व॒म् । इति । आ॒ह ।
प॒शवः॑ । वै । रे॒वतीः॑ । प॒शून् । ए॒व । आ॒त्मन् । र॒मय॑ते । इ॒ह । ए॒व ।
स्त । इ॒तः । मा । अ॒पेति॑ । गा॒त । इति । आ॒ह । ध्रु॒वाः । ए॒व ।
ए॒नाः । अन॒पगा॑ इत्य॒नप॑-गाः । कुरु॑ते । इष्ट॑क॒चिदि॒तीष्ट॑क-चित् ।
वै । अ॒न्यः । अ॒ग्निः । प॒शुचि॑दिति प॒शु – चि॒त् । अ॒न्यः ।
स॒ं॒हि॒तेति॑ सं – हि॒ता । अ॒सि । वि॒श्वरू॒पीरि॑ति वि॒श्व – रू॒पीः ।

इति । व॒त्स॒म् । अ॒भी॒ति॒ । मृ॒श॒ति॒ । उ॒पे॒ति॒ । ए॒व । ए॒न॒म् । ध॒त्ते॒ ।
प॒शु॒चि॒त॒मि॒ति॒ प॒शु – चि॒त॒म् । ए॒न॒म् । कु॒रु॒ते॒ । प्रे॒ति॒ । 32 (50)

1.5.8.3

वा ए॒षोऽस्मा॒ल्लो॒काच्च्य॑व॒ते य आ॑ह॒वनी॑यमु॒प तिष्ठ॑ते गार्॒हप॑त्यमु॒प
तिष्ठ॑ते ऽस्मिन्ने॒व लो॒के प्र॑ति तिष्ठ॒त्यथो॑ गार्॒हप॑त्यायै॒व नि हु॑ते
गाय॒त्रीभि॒रुप॑ तिष्ठ॒ते तेजो॑ वै गाय॒त्री तेज॑ ए॒वात्म॑न् ध॒त्तेऽथो॑ यदे॒तं
तृ॒चम॑न्वाह॒ संत॑त्यै गार्॒हप॑त्यं वा अ॒नु द्वि॑पादो वी॒राः प्र जा॑यन्ते
य ए॒वं वि॒द्वान् द्वि॒पदा॑भि गार्॒हप॑त्यमु॒पतिष्ठ॑त – [] 33

1.5.8.3 (Padam)

वै । ए॒षः । अ॒स्मात् । लो॒कात् । च्य॑व॒ते । यः ।
आ॒ह॒वनी॑यमि॒त्या – ह॒वनी॑यम् । उ॒पतिष्ठ॑त इत्यु॒प – तिष्ठ॑ते ।
गार्॒हप॑त्यमि॒ति गार्॒ह – प॒त्यम् । उ॒पे॒ति॒ । तिष्ठ॑ते । अ॒स्मिन् ।
ए॒व । लो॒के । प्र॑तीति॒ । तिष्ठ॑ति । अथो॒ इति॑ ।
गार्॒हप॑त्यायेति गार्॒ह – प॒त्याय॑ । ए॒व । नी॒ति॒ । हु॑ते । गा॒य॒त्रीभिः॑ ।
उ॒पे॒ति॒ । तिष्ठ॑ते । तेजः॑ । वै । गा॒य॒त्री । तेजः॑ । ए॒व । आ॒त्मन् ।
ध॒त्ते । अथो॒ इति॑ । यत् । ए॒तम् । तृ॒चम् । अ॒न्वाहे॑त्यनु – आ॒ह ।

संत॒त्या इति॑ सं – त॒त्यै । गार्॒ह॒प॒त्यमि॒ति गार्॒ह – प॒त्यम् । वै ।
अ॒न्वि॒ति । द्वि॒पाद॒ इति॑ द्वि – पा॒दः । वी॒राः । प्रेति॑ । जा॒यन्ते॑ । यः ।
ए॒वम् । वि॒द्वान् । द्वि॒पदा॑भिरिति॑ द्वि – पदा॑भिः । गार्॒ह॒प॒त्यमि॒ति
गार्॒ह – प॒त्यम् । उ॒प॒तिष्ठ॑त इत्यु॒प – तिष्ठ॑ते । 33 (50)

1.5.8.4

आ॒ऽस्य॑ वी॒रो जा॒यत॑ ऊ॒र्जा वः॑ प॒श्यांँ यू॒र्जा मा॑ प॒श्यते॑-त्या॒हा
ऽऽशि॑षमे॒वैता॒मा शा॒स्ते तत्स॑वि॒तुर्वरे॑ण्यमि॒त्याह॑ प्र॒सू॒त्यै सो॒मान॑
स्व॒रणमि॒त्याह॑ सोम॒पी॒थमे॒वाव॑ रु॒न्धे कृ॒णु॒हि ब्र॒ह्म॒णस्प॑त इत्या॒ह
ब्र॒ह्मव॑र्च॒समे॒वाव॑ रु॒न्धे क॒दा च॒न स्त॒रीर॑सीत्या॒ह न स्त॒री
रा॒त्रिंँ व॑सति – [] 34

1.5.8.4 (Padam)

ए॒ति । अ॒स्य । वी॒रः । जा॒यते॑ । ऊ॒र्जा । वः । प॒श्यामि॑ । ऊ॒र्जा ।
मा । प॒श्यत॑ । इति॑ । आ॒ह । आ॒शि॒षमि॒त्या – शि॒षम् । ए॒व ।
ए॒ताम् । ए॒ति । शा॒स्ते । तत् । स॒वि॒तुः । वरे॑ण्यम् । इति॑ । आ॒ह ।
प्र॒सू॒त्या इति॑ प्र – सू॒त्यै । सो॒मान॑म् । स्व॒रणम् । इति॑ । आ॒ह ।
सो॒मपी॒थमि॒ति सोम॑ – पी॒थम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । कृ॒णु॒हि ।

ब्र॒ह्म॒णः॑ । प॒ते । इति॑ । आ॒ह । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स॒मि॒ति॑ ब्र॒ह्म॒-व॒र्च॒स॒म् । ए॒व ।
अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे । क॒दा । च॒न । स्त॒रीः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह । न ।
स्त॒री॒म् । रा॒त्रि॒म् । व॒स॒ति॑ ॥ 34 (50)

1.5.8.5

य ए॒वं वि॒द्वान॒ग्नि॒मु॒प॒ति॒ष्ठ॒ते॒ परि॑ त्वा॒ग्ने॒ पुरं॑ व॒य॒मि॒त्या॒ह
परि॑धि॒मे॒वैतं॑ परि॑ द॒धा॒त्य॒स्क॒न्दा॒या॒ग्ने॑ गृ॒ह॒प॒त॒ इत्या॑ह
यथा॑य॒जु॒रे॒वैत॑च्छ॒त॒ हि॒मा॒ इत्या॑ह श॒तं त्वा॑ हे॒म॒न्ता॒नि॒न्धि॒षी॒येति॑ वा
वैत॑दा॒ह पु॒त्र॒स्य॒ नाम॑ गृ॒ह्णा॒त्य॒न्ना॒द॒मे॒वैनं॑ करो॒ति॒ तामा॑शि॒ष॒मा॒ शा॒से
तन्त॑वे॒ ज्योति॑ष्म॒ती॒मि॒ति॑ ब्रू॒या॒द्य॒स्य॑ पु॒त्रो॒ऽजा॒तः॒ स्यात् ते॒ज॒स्व्ये॒वा॒स्य॑
ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी॒ पु॒त्रो जा॑य॒ते॒ तामा॑शि॒ष॒मा॒ शा॒से ऽमु॒ष्मै॒ ज्योति॑ष्म॒ती ()
मि॒ति॑ ब्रू॒या॒द्य॒स्य॑ पु॒त्रो जा॒तः॒ स्यात् ते॒ज ए॒वा॒स्मिन् ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सं
द॒धा॒ति॑ ॥ 35

1.5.8.5 (Padam)

यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्नि॒म् । उ॒प॒ति॒ष्ठ॒त॒ इत्यु॑प – ति॒ष्ठ॒ते॒ । प॒री॒ति॑ ।
त्वा । अ॒ग्ने॒ । पुर॑म् । व॒य॒म् । इति॑ । आ॒ह । परि॑धि॒मि॒ति॑ परि॑-धि॒म् ।

ए॒व । ए॒तम् । प॒री॒ति॒ । द॒धा॒ति॒ । अ॒स्क॒न्दा॒य॒ । अ॒ग्ने॑ । गृ॒ह॒प॒त॒ इति॑
 गृ॒ह – प॒ते॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । य॒था॒य॒जु॒रिति॑ यथा – य॒जुः॒ । ए॒व ।
 ए॒तत् । श॒तम् । हि॒माः॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । श॒तम् । त्वा॒ । हे॒म॒न्तान् ।
 इ॒न्धि॒षी॒य॒ । इति॑ । वा॒व॒ । ए॒तत् । आ॒ह॒ । पु॒त्र॒स्य॑ । ना॒म॒ । गृ॒ह्णा॒ति॒ ।
 अ॒न्ना॒द॒मि॒त्य॒न्न॒ – अ॒दम् । ए॒व । ए॒नम् । क॒रो॒ति॒ । ता॒म् । आ॒शि॒ष॒
 मि॒त्या॑ – शि॒षम्॑ । ए॒ति॒ । शा॒से॒ । त॒न्त॒वे॒ । ज्यो॒ति॒ष्म॒तीम्॑ () । इति॑ ।
 ब्रू॒यात् । य॒स्य॑ । पु॒त्रः॑ । अ॒जा॒तः॑ । स्या॒त् । ते॒ज॒स्वी॑ । ए॒व । अ॒स्य॑ ।
 ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी॒ति॒ ब्र॒ह्म – व॒र्च॒सी॑ । पु॒त्रः॑ । जा॒य॒ते॒ । ता॒म् ।
 आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒षम्॑ । ए॒ति॒ । शा॒से॒ । अ॒मु॒ष्मै॑ । ज्यो॒ति॒ष्म॒तीम्॑ ।
 इति॑ । ब्रू॒यात् । य॒स्य॑ । पु॒त्रः॑ । जा॒तः॑ । स्या॒त् । ते॒जः॑ । ए॒व ।
 अ॒स्मि॒न् । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स॒मि॒ति॒ ब्र॒ह्म – व॒र्च॒सम् । द॒धा॒ति॒ ॥ 35 (79)
 (ऊ॒र्जं॑ वो॒ भक्षी॒येति॑ – प्र – गा॒र्ह॒प॒त्य॒मु॒प॒ति॒ष्ठ॒ते – व॒स॒ति॒ – ज्यो॒ति॒ष्म॒ती –
 मे॒का॒न्न॒ त्रि॒॒श॒च्च॑) (A8)

1.5.9.1

अ॒ग्नि॒हो॒त्रं जु॒होति॑ यदे॒व किं॑ च॒ यज॑मानस्य॒ स्वं तस्यै॒व तद्रेतः॑
सिञ्च॑ति प्र॒जन॑ने प्र॒जन॑नं॒ हि वा अ॒ग्निरथौष॑धीरन्त॒गता द॑हति
तास्ततो॑ भूय॒सीः प्र जा॑यन्ते॒ यत्सायं॑ जु॒होति॑ रेत॒ एव तत्सिञ्च॑ति
प्रैव॑ प्रा॒तस्त॑नेन॒ जन॑यति॒ तद्रेतः॑ सि॒क्तं न त्वष्ट्रा॑ऽवि॒कृतं॑ प्रजा॑यते
याव॑च्छो॒ वै रेत॑सः॒ सि॒क्तस्य॑ – [] 36

1.5.9.1 (Padam)

अ॒ग्नि॒हो॒त्रमि॒त्यग्नि॑ – हो॒त्रम् । जु॒होति॑ । यत् । ए॒व । किम् । च ।
यज॑मानस्य । स्वम् । तस्य॑ । ए॒व । तत् । रेतः॑ । सि॒ञ्च॑ति । प्र॒जन॑न
इति॑ प्र – जन॑ने । प्र॒जन॑नमि॒ति प्र – जन॑नम् । हि । वै । अ॒ग्निः ।
अथ॑ । ओष॑धीः । अन्त॑गता॒ इत्यन्त॑ – ग॒ताः । द॑हति । ताः । ततः॑ ।
भूय॑सीः । प्रेति॑ । जा॒यन्ते॑ । यत् । सा॒यम् । जु॒होति॑ । रेतः॑ । ए॒व ।
तत् । सि॒ञ्च॑ति । प्रेति॑ । ए॒व । प्रा॒तस्त॑नेनेति॒ प्रातः॑ – तने॑न ।
ज॒नय॑ति । तत् । रेतः॑ । सि॒क्तम् । न । त्वष्ट्रा॑ ॥
अ॒वि॒कृत॑मि॒त्यवि॑ – कृ॒तम् । प्रेति॑ । जा॒यते॑ । याव॑च्छ इति॒
यावत् – शः । वै । रेत॑सः । सि॒क्तस्य॑ । 36 (50)

1.5.9.2

त्वष्टा॑ रूपाणि॑ वि॒करोति॑ तावच्छो॑ वै तत्प्र जायत॑ एष॒ वै दैव्यस्त्वष्टा॑
यो यजते॑ ब॒ह्वीभि॑रुप तिष्ठते॑ रेतस॑ ए॒व सि॒क्तस्य॑ बहु॒शो रूपाणि॑ वि
करोति॑ स प्रैव जायते॑ श्वः॒श्चो भू॒यान् भवति॑ य ए॒वं
ॐ वि॒द्वान॒ग्निमु॑पतिष्ठते॑ ऽहर्दे॒वाना॒मासीद्-रा॒त्रिर॒सुराणां॑ तेऽसुरा॑ यद्दे॒वानां॑
ॐ वित्तं॑ ॐ वे॒द्यमासी॑त्तेन सह- [] 37

1.5.9.2 (Padam)

त्वष्टा॑ । रूपाणि॑ । वि॒करोतीति॑ वि - करोति॑ । तावच्छ॑ इति
तावत्-शः॑ । वै । तत् । प्रेति॑ । जायते॑ । एषः॑ । वै । दैव्यः॑ । त्वष्टा॑ ।
यः । यजते॑ । ब॒ह्वीभिः॑ । उपेति॑ । तिष्ठते॑ । रेतसः॑ । ए॒व । सि॒क्तस्य॑ ।
बहु॒श इति॑ बहु - शः॑ । रूपाणि॑ । वीति॑ । करोति॑ । सः । प्रेति॑ ।
ए॒व । जायते॑ । श्वः॒श्च इति॑ श्वः - श्वः॑ । भू॒यान् । भवति॑ । यः ।
ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्निम् । उपतिष्ठत॑ इत्युप - तिष्ठते॑ । अहः॑ ।
दे॒वानां॑ । आसीत्॑ । रा॒त्रिः । अ॒सुराणां॑ । ते । अ॒सुराः ।
यत् । दे॒वानां॑ । वित्तम्॑ । वे॒द्यम् । असीत्॑ । तेन॑ । सह॑ । 37 (50)

1.5.9.3

रा॒त्रिं प्रा॒ऽवि॒श॒न्ते दे॒वा ही॒ना अ॒म॒न्य॒न्त ते॒ऽप॒श्य॒न्नाग्ने॒यी रा॒त्रि॒राग्ने॒याः
प॒श॒व इ॒ममे॒वाग्नि॑ स्त॒वाम॒ स नः॑ स्तु॒तः प॒शून् पुन॑र्दा॒स्यती॒ति
ते॒ऽग्नि॑मस्तु॒वन्त्स ए॒भ्यः स्तु॒तो रा॒त्रि॒या अ॒ध्यह॑र॒भि प॒शून्नि॑रार्ज॒ते
दे॒वाः प॒शून् वि॒त्त्वा का॒मा अ॒कुर्व॑त॒ य ए॒वं वि॒द्वान॒ग्निमु॑पति॒ष्ठते
प॒शु॒मा॒न् भव॑- [] 38

1.5.9.3 (Padam)

रा॒त्रि॒म् । प्रे॒ति । अ॒वि॒श॒न् । ते । दे॒वाः । ही॒नाः । अ॒म॒न्य॒न्त । ते ।
अ॒प॒श्य॒न् । आ॒ग्ने॒यी । रा॒त्रिः । आ॒ग्ने॒याः । प॒श॒वः । इ॒मम् । ए॒व ।
अ॒ग्नि॑म् । स्त॒वा॒म । सः । नः । स्तु॒तः । प॒शून् । पुनः॑ । दा॒स्य॒ति ।
इ॒ति । ते । अ॒ग्नि॑म् । अ॒स्तु॒वन् । सः । ए॒भ्यः । स्तु॒तः । रा॒त्रि॒याः ।
अ॒धी॒ति । अ॒हः । अ॒भी॒ति । प॒शून् । नि॒रि॒ति । आ॒र्ज॒त् । ते । दे॒वाः ।
प॒शून् । वि॒त्त्वा । का॒मा॒न् । अ॒कुर्व॑त॒ यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।
अ॒ग्नि॑म् । उ॒पति॑ष्ठ॒त इत्यु॑प – ति॒ष्ठते । प॒शु॒मा॒नि॒ति प॒शु – मा॒न् ।
भव॑ति । 38 (50)

1.5.9.4

त्यादित्यो वा अस्माल्लोकादमुं लोकमैत्सोऽमुं लोकं गत्वा पुनरिमं
लोकमभ्यद्ध्यायत् स इमं लोकमागत्य मृत्योरबिभेन्मृत्युसंयुत
इव ह्ययं लोकः सोऽमन्यते-ममेवाग्निं स्तवानि स मा स्तुतः
सुवर्गं लोकं गमयिष्यतीति सोऽग्निमस्तौत् स एनं स्तुतः सुवर्गं
लोकमगमयद्य - [] 39

1.5.9.4 (Padam)

आदित्यः । वै । अस्मात् । लोकात् । अमुम् । लोकम् । ऐत् । सः ।
अमुम् । लोकम् । गत्वा । पुनः । इमम् । लोकम् । अभीति ।
अद्ध्यायत् । सः । इमम् । लोकम् । आगत्येत्या - गत्य । मृत्योः ।
अबिभेत् । मृत्युसंयुत इति मृत्यु-संयुतः । इव । हि । अयम् ।
लोकः । सः । अमन्यत । इमम् । एव । अग्निम् । स्तवानि । सः ।
मा । स्तुतः । सुवर्गमिति सुवः-गम् । लोकम् । गमयिष्यति । इति ।
सः । अग्निम् । अस्तौत् । सः । एनम् । स्तुतः ।
सुवर्गमिति सुवः - गम् । लोकम् । अगमयत् । यः । 39 (50)

1.5.9.5

ए॒वं वि॒द्वान॒ग्निमु॒पति॑ष्ठते सु॒वर्गमे॒व लो॒कमे॑ति॒ सर्व॒मायु॑रेत्य॒भि
वा ए॒षोऽग्नी॑ आ रो॒हति॑ य ए॒नावु॑पति॑ष्ठते यथा॒ खलु॑ वै
श्रेया॑न॒भ्यारू॑ढः का॒मय॑ते तथा॒ करो॑ति॒ नक्त॑मु॒प ति॑ष्ठते न प्रा॒तः
सꣳ हि नक्तं॑ व्र॒तानि॑ सृ॒ज्यन्ते॑ स॒ह श्रेया॑ꣳश्च पापी॒याꣳश्चा॒साते॑
ज्योति॑र्वा अ॒ग्निस्त॑मो रा॒त्रिर्य॑ – [] 40

1.5.9.5 (Padam)

ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्निम् । उ॒पति॑ष्ठत इत्यु॒प – ति॑ष्ठते । सु॒वर्गमि॑ति
सु॒वः – गम् । ए॒व । लो॒कम् । ए॒ति । सर्व॑म् । आ॒युः । ए॒ति ।
अ॒भीति॑ । वै । ए॒षः । अ॒ग्नी इति॑ । ए॒ति । रो॒हति॑ । यः । ए॒नौ ।
उ॒पति॑ष्ठत इत्यु॒प – ति॑ष्ठते । यथा॑ । खलु॑ । वै । श्रेया॑न् ।
अ॒भ्यारू॑ढ इत्य॒भि – आ॒रूढः॑ । का॒मय॑ते । तथा॑ । करो॑ति । नक्त॑म् ।
उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठते॑ । न । प्रा॒तः । स॒मिति॑ । हि । नक्त॑म् । व्र॒तानि॑ ।
सृ॒ज्यन्ते॑ । स॒ह । श्रेया॑न् । च । पापी॒यान् । च । आ॒साते॑ इति॑ ।
ज्योतिः॑ । वै । अ॒ग्निः । त॒मः । रा॒त्रिः । यत् । 40 (50)

1.5.9.6

न॒क्तमु॒पति॑ष्ठ॒ते ज्यो॑ति॒षै॒व तम॑स्तर-त्युप॒स्थेयो॑ऽग्नी(३) नो॒पस्थे॑या(३)
इत्या॑हुर्मनु॒ष्याये॑न्वै योऽहर॑हरा॒हत्याऽथै॑नं या॒चति॑ स इ॒न्वै
तमु॒पा॒र्च्छ॑त्यथ॒ को दे॒वान॑हर॒हया॑चिष्य॒तीति॑ तस्मा॒न्नोप॑स्थेयो ऽथो
खल्वा॑हुरा॒शिषे॑ वै कं या॒जमा॑नो यज॒त इत्ये॒षा खलु॑ वा - [] 41

1.5.9.6 (Padam)

न॒क्तम् । उ॒पति॑ष्ठ॒त इत्यु॑प - ति॑ष्ठ॒ते । ज्यो॑ति॒षा । ए॒व । तमः॑ । त॒रति॑ ।
उ॒पस्थे॑य इत्यु॑प - स्थे॑यः । अ॒ग्नी(३)ः । न । उ॒पस्थे॑या(३)
इत्यु॑प-स्थे॑या(३)ः । इति॑ । आ॒हुः । मनु॑ष्याय । इत् । नु । वै । यः ।
अ॒हर॑हरि॒त्यहः॑ - अ॒हः । आ॒ह॒त्येत्या॑ - ह॒त्य । अथ॑ । ए॒नम् ।
या॒चति॑ । सः । इत् । नु । वै । तम् । उ॒पेति॑ । ऋ॒च्छति॑ । अथ॑ ।
कः । दे॒वान् । अ॒हर॑हरि॒त्यहः॑-अ॒हः । या॒चिष्य॑ति । इति॑ । तस्मा॑त् ।
न । उ॒पस्थे॑य इत्यु॑प - स्थे॑यः । अथो॑ इति॑ । खलु॑ । आ॒हुः ।
आ॒शिष॑ इत्या॑ - शि॒षे । वै । कम् । यज॑मानः । यज॑ते । इति॑ ।
ए॒षा । खलु॑ । वै । 41 (50)

1.5.9.7

आहि॑ताग्ने॒राशी॑ र्यद॒ग्निमु॑पति॒ष्ठते॑ तस्मा॑दुप॒स्थे यः॑ प्रजा॑पतिः
पशू॑नसृज॒त ते सृ॒ष्टा अ॑हो॒रात्रे॑ प्राऽ*वि॒शन् ता॑ञ्छन्दो॒भिरन्व॑विन्दद्-
यच्छन्दो॒भिरुप॑ति॒ष्ठते॑ स्वमे॒व तदन्वि॑च्छति॒ न तत्र॑ जा॒म्यस्ती-त्याहु॑र्यो
ऽहर॑हरुप॒ तिष्ठ॑त इति॒ यो वा अ॒ग्निं प्र॒त्यङ्ङुप॑ तिष्ठते॒ प्रत्ये॑नमोषति॒ यः
परा॑ङ् विष्व॑ङ् प्रजया॒ पशु॑भि () रेति॒ कवा॑तिर्यङ्ङिवोप॑ तिष्ठेत॒ नैनं॑
प्रत्यो॑षति॒ न विष्व॑ङ् प्रजया॒ पशु॑भिरेति ॥ 42

1.5.9.7 (Padam)

आहि॑ताग्ने॒रित्या॑हित-अग्नेः॒ । आ॒शीरित्या॑ - शीः॒ । यत् । अ॒ग्निम् ।
उ॒पति॑ष्ठत इत्युप - तिष्ठते॒ । तस्मा॑त् । उ॒पस्थे॑य इत्युप - स्थेयः॒ ।
प्रजा॑पतिरिति॒ प्रजा॑ - पतिः॒ । पशू॑न् । अ॒सृज॒त । ते । सृ॒ष्टाः ।
अ॒हो॒रात्रे॑ इत्यहः - रात्रे॒ । प्रेति॑ । अ॒विश॑न् । तान् । छन्दो॒भिरिति॒
छन्दः-भिः॒ । अन्वि॑ति । अ॒विन्द॑त् । यत् । छन्दो॒भिरिति॒ छन्दः-भिः॒ ।
उ॒पति॑ष्ठत इत्युप - तिष्ठते॒ । स्वम् । ए॒व । तत् । अन्वि॑ति । इ॒च्छति॒ ।
न । तत्र॑ । जा॒मि । अ॒स्ति । इति॒ । आ॒हुः । यः ।
अ॒हर॑हरित्यहः - अ॒हः । उ॒पति॑ष्ठत इत्युप - तिष्ठते॒ । इति॒ । यः ।

वै । अ॒ग्निम् । प्र॒त्यङ् । उ॒प॒ति॒ष्ठ॒त इत्युप – तिष्ठ॑ते । प्र॒तीति॑ । ए॒नम् ।
 ओ॒ष॒ति॒ । यः । पराङ् । वि॒ष्वङ् । प्र॒ज॒येति॑ प्र – जया॑ । प॒शुभि॒रिति॑
 प॒शु – भिः () । ए॒ति॒ । क॒वा॒तिर्यङ्ङि॒ति क॒वा – ति॒र्यङ्ङि॒ । इ॒व ।
 उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठे॒त॒ । न । ए॒नम् । प्र॒त्यो॒ष॒तीति॑ प्र॒ति – ओ॒ष॒ति॒ । न ।
 वि॒ष्वङ् । प्र॒ज॒येति॑ प्र – जया॑ । प॒शुभि॒रिति॑ प॒शु – भिः ।
 ए॒ति॒ ॥ 42 (63) (सि॒क्तस्य॑ – स॒ह – भ॒वति॑ – यो – यत् – ख॒लु वै – प॒शुभि॑ –
 स्त्रयो॑दश च) (A9)

1.5.10.1

मम॑ नाम॑ प्र॒थ॒मं जा॑तवेदः पि॒ता मा॒ता च॑ दध॒तुर्य॑द॒ग्रे ।
 तत्त्वं बि॑भृ॒हि पु॒न॒रा म॒दैतो॑स्त॒वाहं॑ नाम॑ बि॒भ॒राण्य॑ग्ने ॥
 मम॑ नाम॑ तव॑ च जा॑तवेदो वा॒स॒सी इ॒व वि॒व॒सानौ॑ ये च॒रा॒वः ।
 आ॒यु॒षे त्वं जी॒व॒से व॒यं यथा॑यथं वि॒ परि॑ द॒धाव॑है पु॒न॒स्ते ॥
 नमो॑ऽग्नये॑ ऽप्र॒ति॒वि॒द्वाय॑ नमो॑ऽना॒धृ॒ष्टाय॑ नमः॑ स॒म्राज॑ ॥
 अ॒षाढो – [] 43

1.5.10.1 (Padam)

म॒म । ना॒म । प्र॒थ॒म॒म् । जा॒त॒वे॒द इति॑ जा॒त – वे॒दः । पि॒ता । मा॒ता ।
च । द॒ध॒तुः । यत् । अ॒ग्ने ॥ तत् । त्व॒म् । बि॒भृ॒हि । पुनः॑ । ए॒ति ।
मत् । ऐ॒तो॒रि॒त्या – ए॒तोः । तव॑ । अ॒ह॒म् । ना॒म । बि॒भ॒रा॒णि ।
अ॒ग्ने ॥ म॒म । ना॒म । तव॑ । च । जा॒त॒वे॒द इति॑ जा॒त – वे॒दः ।
वा॒स॒सी इति॑ । इ॒व । वि॒व॒सा॒ना॒वि॒ति वि॒-व॒सा॒नौ । ये इति॑ । च॒रा॒वः ॥
आ॒यु॒षे । त्व॒म् । जी॒व॒से ॥ व॒य॒म् । य॒था॒य॒थ॒मि॒ति य॒था-य॒थ॒म् । वि ।
प॒री॒ति । द॒धा॒व॒है । पुनः॑ । ते इति॑ ॥ न॒मः । अ॒ग्नये॑ ॥
अ॒प्र॒ति॒वि॒द्वा॒येत्य॑प्र॒ति – वि॒द्वा॒य । न॒मः । अ॒ना॒धृ॒ष्टा॒येत्य॑ना – धृ॒ष्टा॒य ।
न॒मः । स॒म्रा॒ज इति॑ सं – रा॒जे ॥ अ॒षा॒ढः । 43 (50)

1.5.10.2

अ॒ग्नि॒र्बृ॒ह॒द्व॒या वि॒श्व॒जि॒त्स॒ह॒न्त्यः॑ श्रे॒ष्ठो ग॒न्ध॒र्वः ॥
त्व॒त्पि॒ता॒रो अ॒ग्ने दे॒वा॒स्त्वा-मा॒हु॒त॒य॒स्त्व-द्वि॒वा॒च॒नाः ।
सं मा॒मा॒यु॒षा सं गौ॒प॒त्ये॒न सु॒हि॒ते मा॒ धाः ॥
अ॒य॒म॒ग्निः॑ श्रे॒ष्ठ॒त॒मो ऽयं॑ भ॒ग॒व॒त्त॒मो ऽय॑ सह॒स्र॒सा॒त॒मः ।
अ॒स्मा अ॒स्तु सु॒वी॒र्यं ॥

मनो॑ ज्योति॑ र्जुषता॑माज्यं॑ विच्छिन्नं॑ यज्ञं॑ समिमं॑ दधातु ।

या इ॒ष्टा उ॒षसो॑ नि॒मृचश्च॑ ताः सं द॑धामि ह॒विषा॑ घृ॒तेन॑ ॥

पय॑स्वतीरोष॑धयः – [] 44

1.5.10.2 (Padam)

अ॒ग्निः । बृ॒हद्वया॑ इति॑ बृ॒हत् – व॒याः । वि॒श्वजि॑दिति॑ वि॒श्व – जि॒त् ।

सह॑न्त्यः । श्रेष्ठः॑ । ग॒न्धर्वः॑ ॥ त्वत्पि॑तार इति॑ त्वत्-पि॒तारः॑ । अ॒ग्ने ।

दे॒वाः । त्वा॒माहु॑तय इति॑ त्वा॒म् – आ॒हु॒तयः॑ । त्वद्वि॑वाचना इति॑

त्वत् – वि॒वा॒च॒नाः ॥ स॒मि॒ति । मा॒म् । आ॒यु॒षा । स॒मि॒ति । गौ॒प॒त्येन॑ ।

सु॒हि॒त इति॑ सु – हि॒ते । मा॒ । धाः॑ ॥ अ॒यम् । अ॒ग्निः ।

श्रेष्ठ॑तम इति॑ श्रेष्ठ – त॒मः । अ॒यम् । भ॒गव॑त्तम इति॑ भ॒गव॑त्-त॒मः ।

अ॒यम् । स॒ह॒स्र॒सा॒त॒म इति॑ स॒ह॒स्र – सा॒त॒मः ॥ अ॒स्मै । अ॒स्तु ।

सु॒वी॒र्य॒मि॒ति सु – वी॒र्य॑म् ॥ म॒नः । ज्यो॑तिः । जु॒ष॒ता॒म् । आ॒ज्य॑म् ।

वि॒च्छि॒न्न॒मि॒ति वि – छि॒न्न॒म् । य॒ज्ञ॒म् । स॒मि॒ति । इ॒मम् । द॒धा॒तु ॥

याः । इ॒ष्टाः । उ॒ष॒सः । नि॒मृ॒च इति॑ नि-मृ॒चः । च॒ । ताः । स॒मि॒ति ।

द॒धा॒मि । ह॒वि॒षा ॥ घृ॒तेन॑ ॥ प॒य॒स्व॒तीः । ओ॒ष॒ध॒यः । 44 (50)

1.5.10.3

प॒यस्व॑द्वी॒रुधां॑ प॒यः ।

अ॒पां प॒यसो॑ यत्प॒यस्तेन॑ मा॒मिन्द्र॑ सꣳ सृ॒ज ॥

अ॒ग्ने॑ व्र॒तप॑ते व्र॒तं च॑रिष्यामि तच्छ॑केयं तन्मे॑ रा॒द्ध्यतां॑ ॥

अ॒ग्निꣳ हो॒तार॑मि॒ह तꣳ हु॒वे दे॒वान् य॒ज्ञिया॑नि॒ह या॒न् ह॒वाम॑हे ॥

आ य॑न्तु दे॒वाः सु॒मन॑स्यमा॒ना वि॒यन्तु॑ दे॒वा ह॒विषो॑ मे अ॒स्य ॥

क॒स्त्वा यु॑नक्ति॒ स त्वा॑ यु॒नक्तु॑ या॒नि घ॒र्मे

क॒पाला॑न्युपचि॒न्वन्ति॑-[] 45

1.5.10.3 (Padam)

प॒यस्व॑त् । वी॒रुधा॑म् । प॒यः । अ॒पाम् । प॒यसः॑ । यत् । प॒यः ॥ ते॒न ।

मा॒म् । इ॒न्द्र । स॒मिति॑ । सृ॒ज ॥ अ॒ग्ने॑ । व्र॒तप॑त इति॑ व्र॒त – प॒ते ।

व्र॒तम् । च॒रिष्या॑मि । तत् । श॒के॒यम् । तत् । मे॒ । रा॒द्ध्य॒ताम् ॥

अ॒ग्निम् । हो॒तार॑म् । इ॒ह । तम् । हु॒वे । दे॒वान् । य॒ज्ञिया॑न् । इ॒ह ।

या॒न् । ह॒वाम॑हे ॥ ए॒ति । य॑न्तु । दे॒वाः । सु॒मन॑स्यमा॒ना इति॑

सु – म॒न॒स्यमा॑नाः । वि॒यन्तु॑ । दे॒वाः । ह॒विषः॑ । मे॒ । अ॒स्य ॥ कः ।

त्वा । यु॒नक्ति॑ । सः । त्वा । यु॒नक्तु॑ । या॒नि । घ॒र्मे । क॒पाला॒नि ।

उ॒प॒चि॒न्वन्ती॑त्यु॒प – चि॒न्वन्ति॑ । 45 (50)

1.5.10.4

वे॒धसः॑ ।

पू॒ष्णस्तान्य॑पि॒ व्र॒त इ॒न्द्रवा॒यू वि मु॒ञ्चतां॑ ॥

अभि॑न्नो घ॒र्मो जी॒रदा॑नु॒र्यत॑ आ॒त्तस्त॑द॒गन् पु॒नः ।

इ॒द्ध्मो वे॒दिः परि॑धयश्च॒ सर्वे॑ य॒ज्ञस्याऽऽयु॑रनु॒ सं च॑रन्ति ॥

त्रय॑स्त्रि॒ंश॒त्तन्त॑वो॒ ये वि॒तन्नि॑रे॒ य इ॒मं य॒ज्ञं स्व॑धया॒ दद॑न्ते

तेषां॑ छि॒न्नं प्र॒त्येत॑द॒धामि॑ स्वा॒हा घ॒र्मो दे॒वा अ॒प्येतु॑ ॥ 46

1.5.10.4 (Padam)

वे॒धसः॑ ॥ पू॒ष्णः । ता॒नि । अ॒पीति॑ । व्र॒ते । इ॒न्द्रवा॒यू इती॑न्द्र – वा॒यू ।

वी॒ति । मु॒ञ्चता॑म् ॥ अ॒भि॒न्नः । घ॒र्मः । जी॒रदा॑नु॒रिति॑ जी॒र – दा॒नुः ।

य॒तः । आ॒त्तः । तत् । अ॒गन् । पु॒नः ॥ इ॒द्ध्मः । वे॒दिः । परि॑धय

इति॑ परि – धयः । च । सर्वे॑ । य॒ज्ञस्य॑ । आ॒युः । अ॒नु । स॒मिति॑ ।

च॒रन्ति॑ ॥ त्रय॑स्त्रि॒ंश॒दिति॑ त्रयः – त्रि॒ंश॒त् । तन्त॑वः । ये । वि॒तन्नि॑र

इति॑ वि – तन्नि॑रे । ये । इ॒मम् । य॒ज्ञम् । स्व॑धयेति॑ स्व – धया॑ ।

ददन्ते । तेषाम् । छिन्नम् । प्रतीति । एतत् । दधामि ।

स्वाहा । घर्मः । देवान् । अपीति । एतु ॥ 46 (45)

(अषाढ-ओषधय-उपचिन्वन्ति-पञ्चचत्वारिंशच्च) (A10)

1.5.11.1

वैश्वानरो न ऊत्याऽऽ प्र यातु परावतः । अग्निरुक्थेन वाहसा ॥

ऋतावानं वैश्वानरमृतस्य ज्योतिषस्पतिं । अजस्रं घर्ममीमहे ॥

वैश्वानरस्य द॒सना॑भ्यो बृहदरिणादेकः स्वपस्यया कविः ।

उभा पितरा महयन्नजायताग्नि द्यावापृथिवी भूरिरेतसा ॥

पृष्ठो दिवि पृष्ठो अग्निः पृथिव्यां पृष्ठो विश्वा ओषधीरा विवेश ।

वैश्वानरः सहसा पृष्ठो अग्निः सनो दिवा स – [] 47

1.5.11.1 (Padam)

वैश्वानरः । नः । ऊत्या । आ । प्रेति । यातु ।

परावत इति परा – वतः ॥ अग्निः । उक्थेन । वाहसा ॥

ऋतावानमित्यूत-वानम् । वैश्वानरम् । ऋतस्य । ज्योतिषः । पतिम् ॥

अजस्रम् । घर्मम् । ईमहे ॥ वैश्वानरस्य । द॒सना॑भ्यः । बृहत् ।

अरिणात् । एकः । स्वपस्ययेति सु – अपस्यया । कविः ॥ उभा ।

पि॒तरा॑ । म॒हयन् । अ॒जाय॑त । अ॒ग्निः । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑
द्या॒वा-पृ॑थि॒वी । भू॒रिरे॑त॒सेति॑ भू॒रि – रे॒तसा॑ ॥ पृ॒ष्टः । दि॒वि । पृ॒ष्टः ।
अ॒ग्निः । पृ॒थि॒व्याम् । पृ॒ष्टः । वि॒श्वाः । ओष॑धीः । ए॒ति । वि॒वेश॑ ॥
वै॒श्वान॑रः । स॒हसा॑ । पृ॒ष्टः । अ॒ग्निः । सः । नः ।
दि॒वा । सः । 47 (50)

1.5.11.2

रि॒षः पा॒तु न॑क्तं ॥
जा॒तो यद॑ग्ने॒ भुव॑ना॒ व्यख्यः॑ प॒शुं न गो॑पा इ॒र्यः प॑रिज्मा ।
वै॒श्वान॑र ब्र॒ह्मणे॑ वि॒न्द गा॒तुं यू॒यं पा॑त स्व॒स्तिभिः॑ सदा॑ नः ॥
त्वम॑ग्ने शो॒चिषा॑ शो॒शुचा॑न आ रो॒दसी॑ अपृ॒णा जा॑यमानः ।
त्वं दे॒वा अ॒भि॒शस्ते॑रमु॒ञ्चो वै॒श्वान॑र जा॒तवे॑दो म॒हित्वा ॥
अ॒स्माक॑म॒ग्ने म॒घव॑त्सु धा॒रया॑नामि क्ष॒त्रम॑जर॒ सु॒वीर्यं॑ ।
वयं॑ जये॒म श॒तिन॑ सु॒हस्रि॑णं वै॒श्वान॑र – [] 48

1.5.11.2 (Padam)

रि॒षः । पा॒तु । न॑क्तम् ॥ जा॒तः । यत् । अ॒ग्ने । भुव॑ना । व्य॒ख्य इति॑
वि – अ॒ख्यः । प॒शुम् । न । गो॒पा इति॑ गो – पाः । इ॒र्यः ।

परि॒ज्मेति॒ परि – ज्मा॒ ॥ वै॒श्वान॒र । ब्र॒ह्म॒णे । वि॒न्द । गा॒तुम् । यू॒यम् ।
पा॒त । स्व॒स्तिभि॒रिति॑ स्व॒स्ति – भिः॑ । सदा॑ । नः॑ ॥ त्वम् । अ॒ग्ने ।
शो॒चिषा॑ ॥ शो॒शु॒चानः॑ । ए॒ति । रो॒दसी॑ इति॑ । अ॒पृ॒णाः । जा॒य॒मानः॑ ॥
त्वम् । दे॒वान् । अ॒भि॒श॒स्तेरि॒त्यभि॑ – श॒स्तेः॑ । अ॒मु॒ञ्चः॑ । वै॒श्वान॒र ।
जा॒तवे॒द इति॑ जा॒त – वे॒दः । म॒हि॒त्वेति॑ म॒हि – त्वा॑ ॥ अ॒स्माक॑म् ।
अ॒ग्ने । म॒घव॒त्स्वि॒ति म॒घव॑त् – सु । धा॒रय॑ । अ॒नामि॑ । क्ष॒त्रम् ।
अ॒जर॑म् । सु॒वी॒र्यमि॑ति॑ सु – वी॒र्यम्॑ ॥ व॒यम् । ज॒येम॑ । श॒ति॒नम्॑ ।
सह॒स्रि॒णम्॑ । वै॒श्वान॒र । 48 (50)

1.5.11.3

वा॒जम॒ग्ने तवो॑ति॒भिः॑ ॥
वै॒श्वान॒रस्य॑ सु॒म॒तौ स्या॑म॒ राजा॑ हि॒कं भु॑व॒नाना॑म॒भि॒श्रीः॑ ।
इ॒तो जा॒तो वि॒श्वमि॑दं वि॒ च॒ष्टे वै॒श्वान॒रो य॑त॒ते सूर्ये॑ण ॥
अ॒व ते॑ हे॒डो व॒रु॒ण नमो॑भि॒रव॑ य॒ज्ञेभि॑रीमहे॒ हवि॑र्भिः ।
क्ष॒यन्न॒स्मभ्य॑म॒सुर प्र॑चे॒तो रा॒ज॒न्नेना॑सि॒ शिश्र॑थः कृ॒तानि॑ ॥

उदु॒त्त॒मं॑ व॒रु॒ण पा॒श॒म॒स्म॒द॒वा॒ऽध॒मं॑ वि॒म॒द्ध्य॒म॒७ श्र॒था॒य ।

अ॒था व॒य॒मा॒दि॒त्य – [] 49

1.5.11.3 (Padam)

वा॒ज॒म् । अ॒ग्ने॑ । त॒व । ऊ॒ति॒भि॒रि॒त्यू॒ति – भिः॑ ॥ वै॒श्वान॒र॒स्य॑ ।
सु॒म॒ता॒वि॒ति॒ सु – म॒तौ । स्या॒म । रा॒जा॑ । हि॒क॒म् । भु॒व॒ना॒ना॒म् ।
अ॒भि॒श्री॒रि॒त्य॒भि – श्रीः॑ ॥ इ॒तः॑ । जा॒तः॑ । वि॒श्व॒म् । इ॒द॒म् ।
वी॒ति॒ । च॒ष्टे॑ । वै॒श्वान॒रः॑ । य॒त॒ते॑ । सूर्ये॑ण ॥ अ॒वे॒ति॒ । ते॑ । हे॒डः॑ ।
व॒रु॒ण । न॒मो॒भि॒रि॒ति॒ न॒मः – भिः॑ । अ॒वे॒ति॒ । य॒ज्ञे॒भिः॑ । ई॒म॒हे॑ ।
ह॒वि॒र्भि॒रि॒ति॒ ह॒विः – भिः॑ ॥ क्ष॒य॒न् । अ॒स्म॒भ्य॒मि॒त्य॒स्म – भ्य॒म् ।
अ॒सु॒र । प्र॒चे॒त इति॑ प्र – चे॒तः॑ । रा॒ज॒न् । ए॒ना॒७॒सि॑ । शि॒श्र॒थः॑ ।
कृ॒ता॒नि॑ ॥ उ॒दि॒ति॒ । उ॒त्त॒म॒मि॒त्यु॒त् – त॒म॒म् । व॒रु॒ण । पा॒श॒म् ।
अ॒स्म॒त् । अ॒वे॒ति॒ । अ॒ध॒म॒म् । वी॒ति॒ । म॒द्ध्य॒म॒म् । श्र॒था॒य ॥ अ॒थ॑ ।

व॒य॒म् । आ॒दि॒त्य । 49 (50)

1.5.11.4

व्र॒ते॑ त॒वा॒ऽना॒ग॒सो॑ अ॒दि॒त॒ये॑ स्या॒म ॥

द॒धि॒क्रा॒व्ण॒णो॑ अ॒का॒रि॒षं॑ जि॒ष्णो॒र॒श्व॒स्य॑ वा॒जि॒नः॑ ॥

सुरभि॑नो॒ मु॒खा॒ कर॑त् प्र॒ण॒ आयू॑षि॒ तारि॑षत् ॥

आ॒ दधि॑क्राः॒ शव॑सा॒ पञ्च॑ कृ॒ष्टीः॒ सूर्य॑ इ॒व॒ ज्योति॑षा॒ऽपस्त॑तान ।

सह॒स्र॒साः॒ शत॑सा॒ वाज्य॑र्वा॒ पृ॒णक्तु॑ म॒ध्वा॒ समि॑मा॒ वचा॑सि ॥

अ॒ग्नि॒मू॒र्धा॒ भुवः॑ ।

मरु॑तो॒ यद्ध॑ वो॒ दि॒वः॒ सु॒म्ना॒ यन्तो॑ ह॒वाम॑हे ।

आ तू न – [] 50

1.5.11.4 (Padam)

व्र॒ते । तव॑ । अ॒ना॒ग॒सः॑ । अ॒दि॒तये॑ । स्या॒म ॥ दधि॑क्राव॒ण्ण॒ इति॑

दधि॑ – क्राव॒ण्णः॑ । अ॒का॒रि॒षम् । जि॒ष्णोः॑ । अ॒श्व॒स्य । वा॒जिनः॑ ॥

सुर॑भि । नः॑ । मु॒खा॑ । कर॑त् । प्रेति॑ । नः॑ । आयू॑षि । तारि॑षत् ॥

एति॑ । दधि॑क्रा इति॑ दधि॑ – क्राः॑ । शव॑सा । पञ्च॑ । कृ॒ष्टीः॑ ।

सूर्य॑ । इ॒व॒ । ज्योति॑षा । अ॒पः॑ । त॒तान॑ ॥ सह॒स्र॒सा इति॑

सह॒स्र – साः॑ । शत॑सा इति॑ शत॑ – साः॑ । वा॒जी । अ॒र्वा॑ । पृ॒णक्तु॑ ।

म॒ध्वा॑ । समि॑ति । इ॒मा । वचा॑सि ॥ अ॒ग्निः॑ । मू॒र्धा॑ । भुवः॑ ॥

मरुतः । यत् । ह । वः । दिवः । सुम्नायन्त इति सुम्न – यन्तः ।
हवामहे ॥ एति । तु । नः । 50 (50)

1.5.11.5

उप गन्तन ॥

या वः शर्म शशमानाय सन्ति त्रिधातूनि दाशुषे यच्छताधि ।
अस्मभ्यं तानि मरुतो वि यन्त रयिं नो धत्त वृषणः सुवीरं ॥
अदितिर्न उरुष्यत्वदितिः शर्म यच्छतु । अदितिः पात्व॑ हसः ॥
महीमूषु मातर॑ सुव्रतानामृतस्य पत्नीमवसे हुवेम ।
तुविक्षत्रामजरन्तीमुरूची॑ सुशर्माणमदिति॑ सुप्रणीतिं ॥
सुत्रामाणं पृथिवीं द्यामनेहस॑ सुशर्माण() मदिति॑ सुप्रणीतिं ।
दैवीं नाव॑ स्वरित्रामनागसमस्रवन्तीमा रुहेमा स्वस्तये ॥
इमा॑ सु नावमाऽरुह॑ शतारित्रा॑ शतस्फ्यां ।
अच्छिद्रां पारयिष्णुं ॥ 51

1.5.11.5 (Padam)

उपेति । गन्तन ॥ या । वः । शर्म । शशमानाय । सन्ति । त्रिधातूनीति
त्रि – धातूनि । दाशुषे । यच्छत । अधि ॥ अस्मभ्यमित्यस्म-भ्यम् ।

तानि॑ । म॒रुतः॑ । वी॒ति । य॒न्त । र॒यिम् । नः॑ । ध॒त्त । वृ॒षणः॑ ।
सु॒वीर॒मिति॑ सु-वीर॑म् ॥ अ॒दि॒तिः । नः॑ । उ॒रुष्य॒तु । अ॒दि॒तिः । श॒र्म ।
य॒च्छ॒तु ॥ अ॒दि॒तिः । पा॒तु । अ॒ह॒सः ॥ म॒हीम् । उ॒ । स्वि॒ति ।
मा॒तर॑म् । सु॒व्र॒ता॒ना॒मिति॑ सु - व्र॒ता॒ना॒म् । ऋ॒तस्य॑ । प॒त्नीम् । अ॒व॒से ।
हु॒वे॒म ॥ तु॒वि॒क्ष॒त्रा॒मिति॑ तु॒वि - क्ष॒त्रा॒म् । अ॒ज॒र॒न्ती॑म् । उ॒रू॒ची॒म् ।
सु॒श॒र्मा॒ण॒मिति॑ सु - श॒र्मा॒ण॒म् । अ॒दि॒तिम् ।
सु॒प्र॒णी॒ति॒मिति॑ सु - प्र॒णी॒तिम् ॥ सु॒त्रा॒मा॒ण॒मिति॑ सु - त्रा॒मा॒ण॒म् ।
पृ॒थि॒वी॒म् । द्या॒म् । अ॒ने॒ह॒स॒म् । सु॒श॒र्मा॒ण॒मिति॑ सु - श॒र्मा॒ण॒म् () ।
अ॒दि॒तिम् । सु॒प्र॒णी॒ति॒मिति॑ सु - प्र॒णी॒तिम् ॥ दै॒वी॒म् । ना॒व॒म् ।
स्व॒रि॒त्रा॒मिति॑ सु - अ॒रि॒त्रा॒म् । अ॒ना॒ग॒स॒म् । अ॒स्र॒व॒न्ती॑म् । ए॒ति ।
रु॒हे॒म । स्व॒स्तये॑ ॥ इ॒मा॒म् । स्वि॒ति । ना॒व॒म् । ए॒ति । अ॒रु॒ह॒म् ।
श॒ता॒रि॒त्रा॒मिति॑ श॒त - अ॒रि॒त्रा॒म् । श॒त॒स्प॒या॒मिति॑ श॒त - स्प॒या॒म् ॥
अ॒च्छि॒द्रा॒म् । पा॒र॒यि॒ष्णु॒म् ॥ 51 (69)

(दि॒वा स-स॒ह॒स्रि॒णं वै॒श्वान॑राऽऽ-दि॒त्य- तू नो॑-ऽने॒ह॒स॒ह॒ सु॒श॒र्मा॒ण॒
- मे॒का॒न्न वि॒श॒तिश्च॑) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(दे॒वा॒सु॒राः-प॒रा-भू॒मि-भू॒मि-रु॒प॒प्र॒य॒न्तः-सं प॒श्या-म्य॒य॒ज्ञः-
सं प॒श्या-म्य॒ग्नि॒हो॒त्रं-म॒म ना॒म-वै॒श्वान॒र-ए॒का॒द॒श) ।

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(दे॒वा॒सु॒राः-कु॒ब्धः-सं प॒श्या॒मि-सं प॒श्या॒मि-न॒क्त-मु॒प॒ग॒न्त-
नै॒क॒प॒ञ्चा॒शत्)

First and Last Padam of Fifth Prasnam :-

(दे॒वा॒सु॒राः-पा॒र॒यि॒ष्णुं)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमकाण्डे पञ्चमः

प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य संहित) – प्रथमकाण्डे – पञ्चमः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 1, Prasanam 5 – (TS 1.5)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	4	225
Anuvakam 2	5	236
Anuvakam 3	3	163
Anuvakam 4	4	225
Anuvakam 5	4	217
Anuvakam 6	4	229
Anuvakam 7	6	316
Anuvakam 8	5	279
Anuvakam 9	7	363
Anuvakam 10	4	195
Anuvakam 11	5	269
Total →	51	2717